

ÖNSÖZ

Okul hayatında öğrenci başarıları ve başarılarını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların sonuçlarına göre öğrencilerin daha başarılı olması için ders çalışma ortamı ve koşulları, çalışmayı etkileyen faktörler iyileştirmeye çalışılmıştır. Bu anlamda Polis Meslek Yüksek okullarında psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisleri tarafından her yıl düzenli olarak çalışmalar yapılmaktadır. Ancak bu araştırma sonuçlarının yeni uygulamalara ne kadar yansıtıldığı tartışılabilir.

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin başarısını etkileyen etmenleri belirlemeye ve başarısızlığın nedenlerini saptamaya yönelik araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçları ile okul yönetimine yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın yapılmasında birçok insanın değerli katkıları olmuştur. Araştırmanın her aşamasında yardımcı olan bütün Polis Meslek Yüksekokulu personeline ve öğrencilerine gösterdikleri ilgi ve yardımdan dolayı teşekkür ederim.

Eğitimim ve tez hazırlama gibi uzun bir süreç boyunca bana sabır ve anlayış gösteren eşim Müjgan ve oğlum Nail Emre' ye sabır ve anlayışlarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Eğitimim ve araştırmamın gerçekleşmesinde şüphesiz bana en büyük katkıyı sağlayan Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden değerli hocam ve tez danışmanım Yrd.Doç.Dr. Fuat OKTAY' a minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

İstanbul, Mayıs , 2007

İsmail ŞAHİN

KISALTMALAR

A.S.M.	: Adile Sadullah Mermerci
A.S.M.P.M.Y.O.	: Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu
P.M.Y.O.	: Polis Meslek Yüksek Okulu
M.Y.O.	: Meslek Yüksek Okulu
D.P.T.	: Devlet Planlama Teşkilatı
D.İ.E.	: Devlet İstatistik Enstitüsü
M.E.B	: Milli Eğitim Bakanlığı
A.B.	: Avrupa Birliği
A.B.D.	: Amerika Birleşik Devletleri
a.g.k.	: Adı Geçen Kitap
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
s.	: Sayfa
v.b.	: Ve Benzerleri
v.s.	: Ve Saire
Bkz.	: Bakınız

SİMGELER

H_0 : Olumlu Hipotez, H_1 'nin Doğruluğunu Denetlemek İçin Kurulan Olumlu Hipotez

H_1 : Olumsuz Hipotez

p : İstatistiki Veri, Araştırma Sonucu Elde Edilen İstatistiki Bulgu

α : Hata Payı

df : Serbestlik derecesi

% : Yüzde

N : Evrendeki Birim Sayısı

ÖZET

Bu tez çalışmasında; Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin, başarısını etkileyen faktörler belirlenmeye çalışılmış ve başarıyı etkileme oranlarının saptanması konu olarak ele alınmıştır.

Araştırma verilerinin elde edilmesi için toplam yedi sorudan oluşan veri toplama formu (anket) öğrencilere dağıtılmıştır. Ayrıca öğrencilerin not ortalamaları okul veri tabanından elde edilmiştir. Öğrencilerin başarısını etkileyen en önemli faktörün öğrencinin cinsiyeti olduğu görülmüştür. Öğrencinin yaşadıkları bölgenin de öğrencinin başarı ortalamasını etkileyen önemli faktörlerden biri olduğu ve öğrencinin başarısının yaşadığı bölgeye göre farklılaştığı açıkça görülmektedir. Öğrencinin ailesinin sahip olduğu gelir durumunun öğrencinin başarısını etkileyen faktörlerden biri olduğu saptanmıştır. Öğrencinin ailesinin eğitim durumu, öğrencinin mezun olduğu lise türü öğrencinin başarı ortalamasını etkilemekle birlikte, öğrencilerin başarı ortalamalarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Öğrencinin evcilik durumu, öğrencinin başarısını etkilediği ve evci olmayan öğrencilerin başarı ortalamasının evci olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Elde edilen veriler istatistiksel teknikler (ANOVA ve t-testi gibi) kullanılarak analiz edilip değerlendirilmiştir. İstatistiksel analiz için SPSS programı kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğrenci başarısı, Okul başarısı

ABSTRACT

This thesis attempts to determine the success factors of Adile Sadullah Mermerci Police Professional High School students. It also tries to find out the weight or importance of each factor on the students' overall success.

Research data were gathered primarily from the school database. In addition, a questionnaire, which consists of seven questions, was filled by students. It was found out that the gender was one of the main factor in student success at ASM Police Professional High School. The hometown of the students and the income of their families were differentiators in student success too. The level of parents' education and the level of graduated High School were also effective factors in students' success, however, the Grade Point Averages (GPAs) of those students were closer to each other.

The results suggest that the students who do not leave the school for the weekend perform better than those who leave the school for the weekend for their families.

The gathered data were analyzed by using some statistical techniques, such as ANOVA and t-test. The SPSS software is utilized for the statistical analysis.

Key Words : Student success factors, school success

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ

JÜRİ SAYFASI

ÖNSÖZ

KISALTMALAR

SİMGELER

ÖZET

ABSTRACT

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

I

II

III

IV

V

VI

VIII

GİRİŞ

1

I. BÖLÜM

1.1. Problemin Tanımı

3

1.2. Amaç

5

1.3. Araştırmanın Önemi

6

1.4. Sınırlılıklar

7

1.5. Tanımlar

7

1.6. Yöntem

8

1.6.1 Araştırma Modeli

8

1.6.2. Evren

8

1.6.3. Veriler ve Toplanması

8

1.6.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

9

1.7.Eğitim

9

1.7.1.Mesleki Eğitim

12

1.7.1.Polis Kavramı

13

1.7.2.Polis Eğitimi

14

1.8.Polis Meslek Yüksek Okulları(PMYO)

14

1.8.1 Polis Meslek Yüksek Okullarının Amacı

16

1.8.2.Polis Meslek Yüksek Okullarında Eğitim Öğretim

16

1.8.3.Polis Meslek Yüksek Okullarına Başvuru Ve Adaylarda

Aranan Şartlar	18
1.9. Başarı ve Faktörleriyle İlgili Kavramsal Bilgiler	18
1.9.1. Başarının Tanımı ve Başarıyı Etkileyen Faktörler	19
1.9.2. Başarıyı Etkileyen Okul Dışı Faktörler	23
1.9.2.1. Öğrencinin Yaşadığı Coğrafi Bölge	24
1.9.2.2. Ailenin Aylık Geliri	25
1.9.2.3. Anne Eğitim Durumu	27
1.9.2.4. Baba Eğitim Durumu	29
1.9.2.5. Mezun Olduğu Lise	30
1.9.2.6. Evcilik Durumu	31
1.9.2.7. Cinsiyet	31
II . BÖLÜM	
2.1. Bulgular ve Yorum	34
2.1.1. Araştırmaya Katılanların Geldikleri Bölgeye Göre Dağılımları	34
2.1.2. Ailenin Aylık Geliri	35
2.1.3. Anne Eğitim Durumu	36
2.1.4. Baba Eğitim Durumu	36
2.1.5. Öğrencinin Mezun Olduğu Lise	37
2.1.6. Evcilik Durumu	38
2.1.7. Öğrencinin Cinsiyet Durumu	38
2.2. Öğrencinin Yaşadığı Bölge-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	39
2.3. Ailenin Aylık Geliri-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	41
2.4. Anne Eğitim Durumu-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	43
2.5. Baba Eğitim Durumu-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	45
2.6. Mezun Olduğu Lise Türü-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	47
2.7. Evcilik Durumu-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	49
2.8. Cinsiyet Durumu-Başarı Ortalaması Arasında İlişki	51
Sonuç ve Genel Değerlendirme	54
Kaynakça	57
Ekler	60

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa</u>
1. Polis Meslek Yüksekokullarının Ders Dağılım Çizelgesi	17
2. Öğrencilerin Yaşadıkları Bölgeye Göre Sayı Ve Oranları	34
3. Öğrencilerin Aylık Gelirlerine Göre Sayı Ve Oranları	35
4. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları	36
5. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları	37
6. Öğrencilerin Mezun Oldukları Liseye Göre Sayı Ve Oranları	37
7. Öğrencilerin Evcilik Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları	38
8. Öğrencilerin Cinsiyet Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları	38
9. Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Yaşadığı Bölge Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	39
10. Öğrencilerin Yaşadığı Bölgenin One-Way Anova Analizi	40
11. Öğrencinin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencinin Ailesinin Aylık Gelir Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	42
12. Öğrencilerin Ailesinin Aylık Gelirinin One-Way Anova Analizi	42
13. Öğrencinin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Anne Eğitim Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	44
14. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumunun One-Way Anova Analizi	44
15. Öğrencinin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Baba Eğitim Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	45
16. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumunun One-Way Anova Analizi	47
17. Öğrencinin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencinin Mezun Olduğu Lise Türü Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	48
18. Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise Türünün One-Way Anova Analizi	48
19. Öğrencinin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencilerin Evcilik Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	50
20. Öğrencilerin Evcilik Durumunun t Testi Analizi	51
21. Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencilerin Cinsiyet Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri	52
22. Öğrencilerin Cinsiyet Durumunun t Testi Analizi	52

GİRİŞ

İnsanın eğitilmesi, en ilkel topluluklarda başlayarak, modern toplumlara kadar üzerinde en çok durulan meselelerin biri olmuştur. Gelecek nesillerin eğitilmesi tüm toplumların başlıca amacıdır.

Günümüzde teknolojinin çok hızlı gelişmesi, bilim alanındaki ilerlemeler eğitimin önemini daha da artırmıştır. Eğitime daha çok yatırım yapılmaya ve kaynak ayrılmaya başlanmıştır. Bu anlamda eğitim yöntemleri daha çok sorgulanmaya başlanmıştır. Başarısızlığın nedenlerini, saptamaya yönelik araştırmalar hız kazanmıştır. Öğrenci başarısı eğitim müfredatının yegane amacı olmuştur.

Okul başarısı; Öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş hedeflere ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Başarısızlık ise çocuğun yada gencin uzun süreli bir eğitimden sonra hemen hemen her dersten gelişim düzeyinin altında ilerleme göstermesi olarak tarif edebiliriz.

Başarı, okul ortamında akademik programlardan öğrencinin ne derece faydalandığının göstergesidir veya belirtisidir. Okullardaki başarı ise bir akademik programdaki derslerden öğrencinin aldığı notların yada puanların ortalamasının alınması olarak düşünülebilir.¹

Öğrencinin başarısı üzerinde etkili olan bir çok değişken bulunmaktadır. 'Öğrenme değişkeni' olarak isimlendirilen bu değişkenler hemen hemen tümüyle fizyolojik etkenler, psikolojik etkenler, toplumsal durum ve çevresel koşullarla alakalıdır. Öğrenme değişkenleri, öğrencinin durumunu dolayısıyla başarı düzeyini olumlu yada olumsuz etkilemektedir.²

Okul başarısını zihinsel olmayan faktörler de önemli derecede etkilemektedir. Eğitim sistemi, müfredat, öğretmen gibi faktörlerin yanında, öğrencinin kapasitesi,

---

¹ Özgüven M., 'Öğrencinin Okul Başarısı', Remzi Kitabevi, 1998, İstanbul,s:198

² Uluğ Z., 'Okul Hayatında Öğrencinin Başarı Durumu', Alkım Yayınları, Ankara, 1990, s.241

istekli oluşu, motivasyonu ve çalışmasının da etkisi vardır.³ Ayrıca başarı isteği, kaygı, ailenin özellikleri, sosyo-ekonomik özellikler, okul ve eğitim koşullarının yetersiz oluşu, çevre özellikleri, beslenme ve sağlık koşulları etkilemektedir.⁴ Ülkemizde zihinsel olmayan etmenlerin konusu daha çok öğrencinin kişilik nitelikleri, çevresel imkanları, aile yapısı gibi kavramlarla ilgilidir. Ülkemizde zihinsel olmayan etmenlerin başarı üzerine etkileri hakkında yeteri kadar araştırma yapılmamıştır. Yüksel, tarafından yapılan araştırmada; öğretim yöntemlerinden memnun olanların daha başarılı olduklarını belirtmiştir. Maddi sıkıntı çekmeyen öğrencilerin, maddi sıkıntı çeken öğrencilerden daha başarılı oldukları belirlenmiştir.⁵

Öğrencinin başarı düzeyini etkileyen değişkenleri iki başlık altında toplayabiliriz.⁶

Okul dışı faktörler; Öğrencilerin alışkanlıkları, anne babanın çocukla ilgilenmesi, evdeki bilgisayar kullanımı, ailenin sosyo-ekonomik durumu, demografik özellikler, çocuğun içinde yer aldığı arkadaş grubunu değer ve normları ve benzeri etmenleri sayabiliriz.

Okul içi faktörler; Eğitim programlarının niteliği, okul idarecilerinin ve eğitim uzmanlarının veya öğretmenlerin yeterliliği, sınıf düzeyi, dersin türü ve niteliği, ders araçlarının niteliği ve niceliği ve benzeri faktörler yer almaktadır.

Eğitimde hedef başarıdır. Başarılı olma amacına, ne ölçüde ulaşıldığı değerlendirme ve ölçümler sonucunda ortaya konulur. Bu anlamda yapılan araştırmalarla, öğrencinin başarısını ölçmeye ve başarısızlığın sebeplerini ortaya koymaya çalışılmıştır.

Bu araştırmada; diğer araştırmalardan farklı olarak aynı fırsat ve imkanlardan yararlanan, aynı koşullarda yaşayan öğrencilerin başarısı belirlenerek, yatılı öğretim

---

³ Artır Farika T., 'Çocuğun Okul Eğitimi', www.zaman.com.tr. 04.01.2005

⁴ Özgüven M., a.g.k. s.221

⁵ Yüksel G., 'Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler', www.egitimbulteni.com.20.01.2007

⁶ Burgaz Y., 'Öğrenci Eğitimi', Remzi Kitabevi, İstanbul, 2001, s.46

yapan Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin okul başarısı incelenmeye çalışılmıştır.

I. BÖLÜM

1.1. Problemin Tanımı

Önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlı ve programlı bir şekilde çalışarak ve çaba göstererek hedefe ulaşma işine başarı denir.⁷ Bu anlamda başarı bütün kurum ve müesseselerin temel amacıdır.

Okul başarısı; öğrencinin sınavlarda belirlenen notları alması ve sınıfını doğrudan geçmesi olarak tanımlanabilir. Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu, Polis Akademisi Başkanlığına bağlı yatılı eğitim yapan bir eğitim kurumudur. Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulunda öğrenciler birinci ve ikinci sınıf olmak üzere iki yıl eğitim görmektedirler. Birinci sınıfta 678, ikinci sınıfta 671 öğrenci eğitim görmektedir.

Yatılı okullarda eğitim başarısı, dolayısıyla öğrenci başarısının; yatılı olmayan gündüzlü öğrencilerden daha yüksek olduğu vurgulanmaktadır. Ve buna gerekçe olarak ta aşağıdaki sebepler gösterilmektedir.⁸

- *Programlı ders çalışma düzeni*
- *Ders çalışma ortamının zihnin dağılmasına sebep olacak uyarılardan arındırılmış olması*
- *Akşam ve sabah kalktıktan sonra girilen etütlerde yapılan tekrarların, bilgileri insan beyninin kaydetmesine imkan vermesi.*

Yatılı okul öğrencilerinin daha başarılı olduğu literatürde ifade edilmiş olsa bile, bu öğrencilerin kendi aralarında da değişik sebeplerden kaynaklanan başarı farklılıkları mevcuttur.

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksek Okulunda bütün öğrencilere aynı

---

⁷ Elmacıoğlu T., 'Başarıda Aile Faktörü', Hayat Yayınları, 1998, İstanbul, s:88

⁸ Baltaş A., 'Ana Baba Okulu', Remzi Kitabevi, 1990 İstanbul, s:128

imkanlar tanınmış ve aynı programlara tabi tutulmuşlardır. Öğrencilerin aynı ortamda bulunmalarına karşın başarıları farklılık arz etmektedir.

Bugüne kadar yapılan çalışmalar daha çok okul içi ve yakın çevresindeki başarıyı etkileyen faktörleri incelemiştir. Bu çalışmalara örnek olarak aşağıda belirtilen çalışmalar gösterilebilir.

- 1- Şemsettin DURSUN tarafından Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Matematik Eğitimi bölümünde öğrencilerin matematik başarılarını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik tez çalışmasıdır.
- 2- Süleyman ÇELİK tarafından Abant İzzet Baysal Üniversitesinde yapılan; Okul Başarısının Ön Koşulu: Aile Okul Dayanışması tez çalışması, öğrencilerin okul başarısını aile faktörünün etkisini belirlemeye yönelik çalışmadır.
- 3- Özgür UYGUN tarafından Dicle Üniversitesinde yapılan Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörler tez çalışması, öğrencilerin başarısını okul içi faktörlerin etkisini belirlemeye yönelik tez çalışmasıdır.

Bu çalışma daha çok öğrenci üzerinde yoğunlaşmakta ve öğrencinin başarısında okul dışı faktörleri inceleme altına almaktadır.

Bu araştırmada öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler; cinsiyet, öğrencinin geldiği bölge, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ailenin aylık geliri, öğrencinin mezun olduğu lise türü ve öğrencinin evci olup olmaması durumudur. Bu faktörler çerçevesinde, hangi tür öğrenci profilinin, Polis Meslek Yüksekokulu'nda daha başarılı olacağı, Emniyet Teşkilatına daha başarılı elemanlar yetiştirilmesi gerekse kaynakların daha etkin kullanımı açısından son derece önem arz etmektedir.

1.2. Amaç

Araştırmanın genel amacı; Türkiye'de çok sayıda bulunan Polis Meslek Yüksekokullarındaki öğrencilerin başarı düzeylerini etkileyen kendi gerçeklerinden

kaynaklanan okul dışı faktörleri tespit etmektir. Ayrıca başarılı öğrenci profilini belirlemektir.

Hedef araştırma sonuçlarından, öğrenci seçme ve yerleştirme aşamasında kullanılacak araçlar veya modeller geliştirilmesidir.

Araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır :

1. Öğrencilerin başarı oranları nedir ?
2. Cinsiyet açısından öğrencilerin başarı düzeyleri arasında fark var mıdır ?
3. Evcil olan öğrenciler ile evcil olmayan öğrencilerin arasında fark var mıdır ?
4. Öğrencilerin başarı düzeyleri ile geldikleri bölgeler arasında bir ilişki var mıdır ?
5. Öğrencilerin başarı düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasında ilişki var mıdır ?
6. Öğrencilerin başarı düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasında ilişki var mıdır ?
7. Öğrencilerin başarı düzeyleri ile ailenin aylık geliri arasında ilişki var mıdır ?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul başarısı denince, öncelikle öğrenciye indirgenen ve öğrencinin dışındaki faktörlerin değerlendirilmeden derslerden aldığı notlar akla gelir. Ayrıca okul başarısı, Milli Eğitimin en ehemmiyetli hedefi, ailenin ise yegane beklentisidir. Bu bağlamda öğrencinin başarılı olmaktan başka bir alternatifi yoktur.

Okul başarısı, sadece öğrenciye indirgenemeyecek kadar karışık ve birçok etmenin aynı anda bir araya gelmesiyle oluşan sentezdir. Öğrencinin okul başarısını, öğrencinin kendisinden kaynaklanan iç değişkenler kadar dış değişkenler de etkiler.

Yapılan çalışmada öğrencinin okul başarısını etkileyen okul dışı etkenler belirlenerek, bu dış etkenlerin farklı yönleriyle ele alınıp, öğrenciyi hangi oranda etkilediği saptanmaya çalışıldı.

Araştırmanın, yatılı Polis Meslek Yüksekokulunda yapılması itibarıyla, yatılı okullarda başarıyı etkileyen faktörlerin ortaya konması bakımından bilimsel kaynak

olacaktır. Kaldı ki bir anlamda okul başarısını analiz etmeye yönelik olduğundan, diğer okullar içinde kaynak olabilecek niteliktedir.

Ayrıca her yıl Temmuz ve Ağustos aylarında, öğrenci seçme sınavı (ÖSS) açıklanınca Polis Meslek Yüksekokullarında mülakat sınavı 10 gün sürmektedir. 2001 yılından beri ortalama 80 bin aday mülakat sınavına başvuru yapmaktadır.

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu'na 2005 yılında 6 bin, 2006 yılında 5 bin civarında lise mezunu aday, mülakat sınavına başvurmuştur. 10 gün süren mülakatta günlük ortalama 600 kişinin başvuru yaptığı, ilk günlerde yoğunluğun az olduğu, ikinci hafta daha yoğun olduğu görülmektedir. İkinci hafta günlük yaklaşık 1000 adayı sınav seçme ve değerlendirme kurulu, mülakata tabi tutmaktadır. Saat 10.00 – 16.00 arası yapılan bu mülakatın ne kadar sağlıklı olduğu tartışmalıdır.

Yapılan bu tezin amaçlarından birisi de, başarılı öğrenci profilini tespit ederek mülakat sınavından tüm Polis Meslek Yüksekokullarında oluşturulan seçme ve değerlendirme kurulunda kullanılacak bir kaynak oluşturmak hedeflenmiştir.

Araştırmaya katılanlar; kendilerinden istenilen verileri gerçeğe uygun olarak beyan etmişlerdir. Öğrencilerin başarı ortalamaları Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu veri tabanından alınmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırma Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu Öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Öğrencilerin başarı düzeyleri, evci durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ailenin aylık geliri, öğrencinin geldiği coğrafi bölge, cinsiyet açısından değerlendirilmiştir. Diğer faktörler değerlendirme dışı bırakılmıştır.
3. Toplanan veriler 1 Ekim 2004 -20 Haziran 2006 dönemleriyle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Okul başarısı : Öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş

hedeflere ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir.

Evcilik: Öğrencinin hafta sonunu cuma günü ders bitiminden pazar akşamına kadar öğrenim gördüğü şehirde 1. ve 2. derece akrabalarının yanında geçirmesine denir.

1.6. Yöntem

Araştırmamızın modeli, evreni ve örneklemini ile verilerin toplanması, çözümü ve yorumlanmasına ilişkin açıklamalar aşağıdaki bölümlerde yer almaktadır.

1.6.1. Araştırma Modeli

Araştırma; Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulunun öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörleri ortaya koymayı amaçlamış ve bu çerçevede;

- Tarama modeli kullanılarak veriler toplanmış,
- İstatistiksel teknikler kullanılarak veriler analiz edilmiş ve uygun modeller geliştirilmiştir.

1.6.2. Evren

Araştırmanın evreni, Polis Meslek Yüksek Okullarında eğitim gören öğrencilerdir.

Evrenin geneline ilişkin verileri ikinci sınıf öğrencilerinin yansıtacağı varsayıldığından, örneklem olarak Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu ikinci sınıf öğrencileri seçilmişlerdir. İkinci sınıf öğrencilerinin başarı kriterlerinin iki yıllık notlarını kapsadığından, ikinci sınıf öğrencilerin örneklem olarak daha uygun olacağı düşünülmüştür.

İkinci sınıf öğrencilerine 671 anket formu dağıtılmış ve 12' si kaybolmuş 9 adet anket ise eksik ve yanlış doldurulduğundan araştırmaya dahil edilmemiştir. Toplam 650 adet anket formu değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

1.6.3 Veriler ve Toplanması

Araştırmanın verileri; alan taraması ve anket uygulaması yöntemleriyle elde edilmiştir.

Verileri toplama çalışmaları sırasında araştırma konusu ile ilgili araştırma, yayınlar ve kitaplar gözden geçirilmiştir. Alan taraması çalışması sonucunda elde edilen bilgiler, araştırmanın amacına uygun olarak birleştirilmiş ve araştırmanın problemi oluşturulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu Rehberlik Servisi tarafından geliştirilmiş olan anket formu kullanılmıştır. Anket formunda öğrencinin başarı düzeyini etkileyen temel 6 soru yer almaktadır. Sorular açık uçlu olup öğrencilerin başarı düzeyini etkileyen faktörleri belirlemeye yöneliktir.

1.6.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Toplanan veriler araştırmacı tarafından verilen kod sırası ile bilgisayar ortamına aktarılmış, SPSS istatistik programından yararlanılarak değerlendirilip yorumlanmıştır.

Temel verileri elde etmek için tanımlayıcı istatistiksel veriler ve aritmetik ortalamalar alınmıştır. Karşılaştırmaların ikili olduğu durumlarda farklılığın test edilmesi amacıyla t testi, çoklu karşılaştırmalarda ise ONE-WAY ANOVA (Varyans Analizi) testi uygulanmıştır.

1.7. Eğitim:

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen değişmeyi meydana getirmesidir. Eğitim, ferdin sosyalleştirilmesi; kişisel yetenek ve gelişimini sağlayan sosyal süreç; insanların geçerli saydığı bilgi ve görgüleri gelecek nesle aktararak geleceğini oluşturduğu süreçtir.⁹

---

⁹ İbrahim Ethem B., 'Eğitime Giriş', Sevinç Matbaası, Ankara: 1989 , s.17

Bu tanıma göre eğitimle yapılmak istenen, bireyin davranışında olumlu değişiklikler meydana getirmektir. Davranış değişikliğinin bireyin kendi yaşantısı yoluyla, planlı olması gerekmektedir.

Böylece eğitimin niteliğini oluşturan dört durum ortaya çıkmaktadır.¹⁰

1) Eğitim, eğitilen kişide istenilen davranışı oluşturma sürecidir.

2) İnsan bir davranışı ancak yaşayarak kazanabilmektedir.

3) Eğitilen kişide oluşturulacak davranış önceden saptanan eğitim amaçlarına uygun olmalıdır.

4) İnsanda davranışın oluşabilmesi, planlanmış bir eğitim sürecinden geçmesine bağlıdır

Eğitimi zaman ve mekan yönünden sınırlamak mümkün değildir. Eğitim toplumun en geniş ve çok yönlü faaliyet alanlarından biridir. İnsan yaşamı süresince eğitimle iç içedir.

Eğitim;

- Geniş anlamda, insanların toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir.¹¹

- Kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür.

- Seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin (özellikle okulun) etkisi altında sosyal yeterlilik ve bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir.

- Eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı programlardır.

---

¹⁰ İbrahim Ethem B., a.g.e. s.22

¹¹ Ertürk S., 'Eğitimde "Program Geliştirme', Ankara; Yelkentepe Yayınları, 1972., s.42

Dört tanımdan ilk ikisi eğitimin geniş anlamına, diğer ikisi ise eğitimin formal yönüne ağırlık vermektedir.

Okulda eğitim formaldır. Eğitim belli amaçlar doğrultusunda önceden hazırlanmış programa göre yürütülür. Okulda eğitim planlardır. Okulun açılışından kapanışına kadar yönetici, öğretmen ve öğrencilerin yapacakları işler ve çalışmalar saatlere göre düzenlenmiştir.

Okul, toplumdaki informal eğitim süreçlerinin zararlı sonuçlarından çocuk ve gençleri korumak için çevreyi genişletir; okulu topluma yaklaştırarak ve informal süreçleri kontrol altında tutarak işlevlerini sürdürür.

Toplumlar kendilerine uygun insanı, kendilerine özgü eğitim süreci içinde yetiştirirler. Toplumlar insanlara birlikte yaşamının gerektirdiği toplum bilincini vermek için eğitim sürecinin amaçlarını ve içeriğini belirlemişler ve onu kontrol altına almışlardır.¹² Eğitim sürecine giren bireylerde değişimin istenilen yönde olması beklenir. Yaşantı, bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu bireydeki etkidir. Eğitim her yerde ve her an oluşmalıdır.¹³

Düşünürler tarafından yapılan tüm tanımlarda ortak özellikler vardır. Bu özellikleri şöyle özetleyebiliriz. .¹⁴

- Eğitim insana insan tarafından yapılan bir olgudur. Özellikle bir yetişkinin, genci yada yetişmiş bir kuşağın bir başka kuşağı yetiştirmesidir.

- Tüm tanımlarda eylem, ulaşılması istenen bir amaca yöneliktir. Eğitimin bir amacı vardır.

---

¹² Ertürk S., a.g.k.,s.54

¹³ Alkan. C., 'Eğitim Teknolojisi'. 3. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Yayınları, 1984 s.18

¹⁴ Ayhan. H., 'Eğitim Bilimine Giriş'. 1. Baskı. İstanbul: Şule Yayınları.1995, s.21

- Kùltür alanında devralınan mirasın ilerlemeye engel olmayanlarını gelecek kuşaklara aktarmak. Böylece toplumun kalıcılığını sağlamak.

Öğrenme ve eğitimle ilgili açıklamalar, bir cümle ile şöyle özetlenebilir: Öğrenme ya bir davranış değişikliğinin veya yeni bir davranışın oluşması; eğitim ise içinde yaşanan toplumca arzu edilen davranışların bireyde oluşturulması sürecidir.¹⁵

Özetle eğitim, belirli amaçlar doğrultusunda bireylerin davranış şekillerini değiştirme süreci veya faaliyetleridir. Disiplin ise belirlenen dış amaçlara en kısa yoldan verimli bir şekilde ulaşmak için, en uygun ortamın sağlanması olarak tanımlanabilir.¹⁶

1.7.1. Mesleki Eğitim:

Meslek, bireyin hayatını kazanabilmek için, kuralları önceden belirlenmiş ve eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı faaliyetlerdir. Mesleğin devam ettirilmesin de gerekli olan kazanç, bireyin meslek seçimi kararını etkileyen etmenlerden sadece biridir. Bireyin kararını etkileyen sosyal statü, düzenli yaşam gibi farklı etkenler de vardır. Parasal gelire ihtiyacı olmayan bireylerin, babadan gelme mesleği devam ettirmeleri ya da bazı bireylerin az gelir getiren meslekleri çok gelir getiren mesleklere tercih etmelerini nedeni de budur.¹⁷

Meslek, bireyin kendini ve yeteneklerini geliştirme, gerçekleştirme yoludur. Bireyin kişilik özelliklerini, ideallerini, hayat görüşünü, değerlerini belirler. Bireyin gününün büyük bir bölümünü işinde geçirir. Bireyin yaptığı faaliyet, ilgi ve yeteneklerine hitap ediyorsa kişi mesleki açıdan doyum sağlar. Mesleki doyum ise genel doyuma yansır.

---

¹⁵ Çilenti. K., 'Eğitim Teknolojisi ve Öğretim', 6. Baskı. Ankara: Kadioğlu Yayınları, 1998 s.27

¹⁶Fidan N.,Erdem M., 'Eğitime Giriş' Hacettepe Üni., 1998.,s.96

¹⁷ Güloğlu T., "Bir Mesleki Eğitim Kurumu Olarak Polis Meslek Yüksek Okulları" Kocaeli üniv. Sosyal Bilimler Ens. Der. 2003, s.5

Toplumsal kalkınmayı sağlayacak nitelikli insan gücünü yetiştirecek olan büyük ölçüde eğitimin görevidir.

Unesco 1970 yılında eğitim amaçlarıyla ilgili bir tasarı hazırlamıştır. Bu tasarıda şu ifadeler vardır.¹⁸

1-Eğitim okulda bitmez. Bütün yaşam boyunca devam eder.

2-Dünya sürekli bir değişim içindedir.

3-Okulda öğrenilen bilgiler bir süre sonra yeterli olamamaktadır.

4-Yeni sorunların çözümü için yeni eğitim gereklidir.

Bireyi bilgi düzeyini arttıran, bireye uzmanlık kazandırmayı amaçlayan bu tasarı mesleki eğitimin önemini göstermektedir. Bu önem günümüzde de aynen devam etmektedir.

1.7.2. Polis Kavramı:

Polis kavramı; sözcüğünün kökeni Latince’de “Politia” (devlet) eski Yunanca’da ise (şehir, devlet, site) olarak karşımıza çıkmaktadır . Bugün anladığımız anlamda ilk defa İngiltere’de “Marine Police” (Deniz Polisi) olarak 1790 yılında karşımıza çıkmaktadır. Bu örgütün görevi yalnızca Londra limanındaki gemileri korumaktı. Terim, İskoçya’da da 1700’lü yıllarda kullanılmaktaydı, ancak bu kelime günümüzdeki kavramını değil, bazı yerel yönetim makamlarını ifade ediyordu.¹⁹

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu polisi “yasaların uygulanmasından sorumludur” biçiminde tanımlamaktadır. Avrupa Konseyi Parlamentosu’nun 1979 tarihli ve 690 sayılı kararıyla açıkladığı Hakkındaki Bildirisinde, Polis “kendisine verilmiş görevleri vatandaşlarını ve toplumu, şiddet mülke zarar verme ve kanunla tanımlanmış diğer haksızlıklara karşı koruyarak yerine getirmekle yükümlü olan kişidir” şeklinde tanımlanmıştır.

---

¹⁸ www.unesco.org.tr

¹⁹ Güloğlu T., a.g.e. s.6

Polisin ne olduğu ve rolünün tanımlamaları toplumun sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik değişmelerine paralel olarak da çeşitlilik kazanmaktadır. Ancak Polis teşkilatları ülkeden ülkeye farklılıklar gösterse de onun niçin varolduğu ya da var olması gerektiği sorusuna ortak bir cevap bulunabilir.

1.7.3. Polis Eğitimi

Polis eğitimi genel eğitimin bir parçası olmakla birlikte, mesleki bir eğitim olması sebebiyle genel eğitimden ayrılmakta ve kendisine özgü nitelikler arz etmektedir. Nitekim mesleki özelliği dolayısıyla polis eğitimi, bütün dünyada genel eğitimin dışında tutulmuştur.

Polis eğitiminde amaç, öğrenciye mesleki bilgi ve davranışlar kazandırmanın yanında özgür düşünebilme, olayları iyi ve çabuk kavrayabilme, iyi muhakeme edebilme, süratli ve sağlıklı karar verebilme yeteneğine sahip, değişen toplum şartlarına ayak uydurabilen polisler yetiştirmektir²⁰

Polis eğitimi, ruh-beden ve kafa bütünlüğünü gerektiren bir eğitimidir. Bu bütünlük sağlanmazsa yani gönül, kafa ve kol gücü uyum içinde olmazsa polis eğitiminden istenilen verim elde edilemez.

Günümüzde terör ve suçla mücadele etmek yalnız teknik mücadele değil, bir beyin ve bilgi mücadelesidir. Bu nedenle, polis eğitiminde polisin kol gücüyle birlikte, bilgi gücünü artırmak ve “fikri” potansiyelini, fiziki gücünün önüne geçirmeye çalışmak gerekir. Çünkü, çağdaş polis kol gücü veya fiziki gücünden çok, kafa gücü veya bilgi gücüyle görev yapmaktadır

1.8. Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO)

2001 yılında yürürlüğe giren 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Polis Akademisi Başkanlığı, bünyesinde Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü ve Polis Meslek Yüksek Okulları bulunan bir yüksek öğretim kurumu haline

---

²⁰ Güloğlu T., a.g.e. s.6

gelmiş ve bu kanunla birlikte kurulan Güvenlik Bilimleri Fakültesine amir yetiştirme görevi verilmiştir.

Günümüzde Polis Akademisi başkanlığına bağlı olan Güvenlik Bilimleri Fakültesinde hukuk, mesleki uygulamalı dersler, psikoloji alanında dersler, yabancı dil, Türk Dili ve Edebiyatı ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi dersleri okutulmaktadır.

Polis Akademisine bağlı Güvenlik bilimleri Fakültesinin eğitim kadrosu bilimsel hüviyeti olan öğretim üyeleri ile konularında uzman Emniyet müdürlerinden oluşmaktadır.

Polis Akademisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Emniyet Teşkilatının amir ihtiyacını karşılayan 4 yıllık lisans eğitimi veren bir eğitim kurumu olurken; kurulan 24 Polis Meslek Yüksek Okulu Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan polis memurlarını yetiştirmek üzere 2 yıllık ön lisans eğitimi vermektedir. Ayrıca Teşkilatın ihtiyacı olan alanlarda Yüksek Lisans ve Doktora çalışmalarının yapılabilmesi için Güvenlik Bilimleri Enstitüsü oluşturulmuştur.

PMYO 9.5.2001 tarih ve 24397 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile kurulmuştur. Bu Kanunla; mevcut Polis Okullarında reform niteliğinde yapısal ve içeriksel değişikliklere gidilerek Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan polis memurlarını yetiştirmek üzere, iki yıllık ön lisans düzeyinde, mesleki eğitim-öğretim yapan PMYO kurulmuştur.

PMYO kurumsal olarak Polis Akademisi bünyesine dahil edilmiş ve Akademi Başkanı bu okulların bütün faaliyetlerinin yönetim, gözetim ve denetiminden sorumlu hale gelmiştir.

Yüksek okullarda öğretim süresi sınıf geçme esası ile iki öğretim yılıdır. Eğitim-öğretim yılı Ekim ayının ikinci haftası başlar. Öğretime başlama tarihinden önce birinci sınıf öğrencilerine en az 15 gün süreyle intibak eğitimi verilir. Dönemler arasında 2 haftalık sömestr izni verilir. İki öğretim yılı arasında Akademi tarafından belirlenen

takvime göre uygulamalı eğitim yaptırılır. Uygulamalı eğitim dışında kalan süre yaz tatili olarak kullanılır. Polis Meslek Yüksek Okulları, Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan Polis Memurlarına mesleki ilk eğitimi vermek ve yetiştirmek üzere, Polis Akademisi Başkanlığına bağlı 2 yıl süreli ön lisans düzeyinde eğitim ve öğretim verilen parasız yatılı ve üniformalı eğitim kurumlarıdır. Yüksek okullardaki eğitimi başarı ile bitiren öğrenciler, Emniyet Teşkilatının birimlerine Aday Polis Memuru olarak atanırlar.

1.8.1. Polis Meslek Yüksek Okullarının Amacı

Polis Meslek Yüksek Okullarının amacı;²¹ öğrencileri;

- *Devletin Ülkesi ve Milleti ile bölünmez bütünlüğüne duyarlı,*
- *Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen*
- *Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan,*
- *Emniyet Teşkilatının ilerlemesine yardımcı olabilecek nitelikte ilmi, mesleki, teknik bilgi ve beceri sahibi,*
- *Hizmet esnasında karşılaştacağı meseleleri Anayasa'da belirlenen Cumhuriyetin nitelikleri doğrultusunda çözme ve takip kabiliyeti gelişmiş,*
- *Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş,*
- *Sorumluluklarını yüklenilme şuuruna ve başarılı görevler yapabilme yeteneğine sahip,*
- *İnsan Haklarına saygılı,*
- *Polis Halk ilişkilerine duyarlı,*
- *Polis Meslek Etiğine bağlı, meslek mensubu olarak yetiştirmektir.*

1.8.2. Polis Meslek Yüksek Okullarında Eğitim – Öğretim

Ön lisans düzeyinde eğitim ve öğretim veren PMY Okullarında teorik ve uygulamalı olarak haftalık 28 saat ders verilmektedir. Dersler yıllıktır ve 14 haftalık 2 dönem sürmektedir. Ders sayısı 1. sınıfta 15 ve 2. sınıfta 15 olmak üzere toplam 30 derstir.²²

²¹ <http://pmyo.pa.edu.tr/> (08.06.2006)

²² <http://pmyo.pa.edu.tr/> (15.11.2006)

Tablo1 Polis Meslek Yüksek Okullarında Ders Çizelgesi

Dersler	1.Sınıf	2.Sınıf
Hukuk Başlangıcı	2	
Önleyici Polis Hizmetleri		2
Toplum Psikolojisi		2
Davranış Bilimleri		1
Devletin Yapısı ve Nitelikleri	2	
Atatürk İlkeleri ve Inkılap Tarihi	1	1
Yabancı Dil	2	2
Ceza Hukuku	1	2
Polis Taktikleri		1
Temel Trafik Bilgileri		2
İnsan Hakları Kamu Hürriyetleri	1	1
Beden Eğitimi-Yakın Savunma	2	4
Silah Bilgisi ve Atış	2	2
Emniyet Teşkilatı	2	
Polisin Görev ve Yetkileri	2	2
Mesleki Teknik Yazışma	2	
Ceza Muhakemeleri Hukuku	2	2
Türk Dili	2	
Disiplin Hukuku	2	
Devlet Güvenliği ve Haberalma		2
Bilgisayar	2	
Medeni Hukuk (Kişi Hukuku)		2
Halkla İlişkiler	1	
Toplam	28	28

Ders programına bakıldığında Polis mesleği için önem taşıyan mesleki derslerin 2 yıl okutulduğu görülmektedir. Bunlar Beden Eğitimi, Yakın Savunma, Silah Bilgisi ve Atış dersleridir. Yabancı Dil eğitimi de 2 yıl süreyle verilmektedir. PMY Okullarında uygulamalı eğitimler büyük önem taşımaktadır. Bu eğitimlerde temel hedef her öğrencinin “yaparak öğrenmesi” kuralıdır. Bu amaçla bu okullarda uygulamalı eğitim karakolları da bulunmakta; telsiz, alkol metre, takometre, radar gibi araç ve gereçler

temin edilerek uygulamalar yapılmaktadır. Ayrıca İl Emniyet Müdürlükleri'nden uyuşturucu ve patlayıcı madde örnekleri gibi materyaller temin edilmektedir.

PMYO öğrencileri 1. sınıfı tamamladıkları yaz döneminde 5 haftalık “uygulamalı mesleki eğitime” tabii tutulmaktadır. Öğrenciler tatilde kendi buldukları yerlerdeki Polis merkezlerinde staj yapmakta, okulda öğrendikleri teorik bilgileri pratik olarak uygulama imkanı bulabilmektedirler.

PMY Okullarında derslerde 3 ara sınav ve 1 yıl sonu finali yapılmakta; ara sınav notlarının % 40'ı ile yıl sonu final sınav notunun % 60'ının toplanmasıyla öğrencinin başarı notu tespit edilmektedir

PMY Okullarının eğitim süresi birçok batı ülkesine göre oldukça kısadır. Örneğin: Almanya Baden Württemberg - Villingen Schvenningen Polis Meslek Okulunda eğitim süresi 3 yıldır ve 3 yılın içinde temel eğitimden sonra 9 ay pratik eğitim verilmektedir. Polis Meslek Yüksek Okullarında eğitim parasız, yatılı ve resmi üniformalıdır.

Öğrencilerin iaae, ibate ve sağlık giderleri ile diğer istihkakları devletçe karşılanmaktadır. PMYO alınan öğrenciler bölgelerinin dışındaki bir PMY Okulunda eğitime başlamakta böylece, yurdumuzun değişik bölgelerinin de görmek, sosyo-kültürel farklılıkları yaşamak, aile bağ ve sorumlulukları altında kalmadan daha çok eğitim ve öğretime yönelmek durumunda bırakılmaktadır²³

Öğrenim süresi içerisinde başarılı olan öğrenciler emniyet teşkilatı kadrolarına aday Polis memuru olarak atanmaktadır.

1.8.3. Polis Meslek Yüksek Okullarına Başvuru Ve Adaylarda Aranan Şartlar

PMYO öğrencilerini, genel lise, Meslek lisesi, Anadolu lisesi, Süper lise gibi lise dengi okul mezunlarından almaktadır.

---

²³Gülođlu T., a.g.e. s.8

Bu okullardan mezun olanlar T.C. vatandaşı olmak kaydıyla, o yıl yapılan üniversite giriş sınavından yeterli puanı alanlar ve diğer gerekli koşulları sağlayan adaylar başvuru yapabilmektedir. Müracaat eden adaylar aday değerlendirme kurulu tarafından değerlendirildikten sonra yazılı sınava tabi tutulurlar. Bu sınavdan başarılı olan adaylar sağlık raporlarında da başarılı oldukları takdirde polis meslek yüksek okulu öğrencisi olamaya hak kazanırlar.

1.9. Başarı Ve Başarı Faktörleriyle İlgili Kavramsal Bilgiler

Çalışmamızın bu bölümünde başarıya ilişkin tanımlar ve başarıyı etkileyen faktörlerle ilgili açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

1.9.1. Başarının Tanımı ve Başarıyı Etkileyen Faktörler

Başarı; sosyal bilim uzmanları tarafından çok farklı biçimlerde tanımlanmıştır. Üzerinde tam anlamıyla mutabık olunan bir tanımının olmamasına karşın, genel kabul gören tanımıyla; önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlı ve programlı çaba göstererek sonuca ulaşma işidir. Yine başarı; insanın hayatta istediği sonuçları elde edebilmesidir.

Başarı tamamlamadır; yapmak için yola çıktığınız şeyi tamamlamaktır. Başarı silmektir. Başarıya ulaşmamızı engelleyen faktörleri silmektir. Başarı türetmektir. Rüya olacağını bilseniz dahi umut ederek yeni şeyler türetmektir.²⁴

İnsanı başarıya ulaştıracak temel karakteristik özellikler aşağıda belirtilmiştir.²⁵

- *Hırdır; insana güç ve enerji verir.*
- *İstektir; başarıya ulaştıracak enerjiyi sağlar.*
- *İnançtır; başarıya giden yolda haritamız, pusulamızdır.*
- *Strateji; mevcut kaynakları organize etme yöntemidir.*
- *Azim ve Sebat; istenen başarı için azim ve sebatla çalışmaktır.*

²⁴ Collin Susan F., 'Başarının Hazzı', ç.Meabuş, Mopaş Kültür Yayınları, 2003, İstanbul, s:226

²⁵ Elmacıoğlu T., a.g.k., s:97

Okul başarısı çok farklı anlamlarda tanımlanmıştır. Genel anlamda; okulda belirli bir derslerden bireyin ne derece yararlandığının ölçüsü, “başarıdır.” Okuldaki başarı, öğrencinin derslerden aldığı notlar olarak düşünebilir.²⁶

Çocuğun başarılı yada başarısız olmasının nedenlerinden biride aile tutumudur. Özellikle ailenin öğrencinin yapabileceğinden çok şey istemesi, bunu öğrenciye yansıtması öğrenciyi başarısız kılmaktadır. Ailenin çocukla ilgili gerçekçi olmayan beklenti içine girmesi ve bunu çocuğa yansıtması büyük kaygı yaratır. Bu kaygı, çocuğun kendine olan güvenini azaltır, çocukta başarılı olamama korkusu geliştirir. Öğrencinin okul başarısını birçok faktör birlikte etkilemektedir.

Öğrencinin okul başarısını çok çeşitli faktörler birlikte etkilemektedir. Bu faktörler kısaca şöyle özetlenebilir;

- Başarısızlıkta en belirgin özellik düşmanca duyguların varolmasıdır. Başarısız öğrenciler başarılı öğrencilere göre daha sert tepki verebilmektedirler.²⁷ Duygusal olgunlaşma okul başarısında önemlidir. Özellikle ergenlerde, mesleki ve normal eğitimin içinde bulunan gençler gelecek planları konusunda kararsız kalırlar. Mesleki amaçların azlığı çalışma öğrenmeyi etkiler ve okul başarısızlığına neden olur. Mesleki olarak kararsız olan öğrenciler daha düşük not alırlar.
- Araştırmalar sonucu elde edilen verilere göre; başarılı öğrenciler, başarısız öğrencilere göre daha iyi ilişkiler kurmaya ve öğretmenlere yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını, kendilerine daha güvendiklerini ve sorumluluk duygularının daha çok gelişmiş oldukları görülmüştür. Başarılı öğrenciler genellikle kendi yeteneklerinden ilgi ve kapasitelerinden farkındadırlar.²⁸ Başarısız öğrenciler ise kendilerini tam olarak değerlendiremezler bu yüzden amaçlarını belirlemede ve

---

²⁶ Özgüven M., a.g.k .s.24

²⁷ http://egitim.inonu.edu.tr/Eda_okuldabasarı (23.01.2007)

²⁸ Baumbich Ann C., ‘Çocuğunuzla iletişim Kurmanın 365 Yolu’ ç.Gülden Bilgili, Rota yay.,s.221

amaçlarına ulaşmak için zamanlarını iyi kullanmakta sorun yaşarlar.

- Başarılı öğrencilerin motivasyonu başarısız öğrencilere oranla daha yüksektir.²⁹ Motivasyonu artırmak için aile, çocuğun kendine olan güvenini arttırıcı çalışmalar yapmalıdırlar. Çalışmaları ailesi tarafından desteklenmeyen ve sürekli eleştirilen çocuklar kendilerini değersiz olarak görür. Bu da zeka seviyesi uygun olmasına rağmen çocuğun kendini gizlemesine neden olabilir. Çocukların motivasyonlarının düşük olmasının nedenlerinden biri de ailenin başarı çizgisinin ya çok düşük ya da çok yüksek olmasıdır. Başarısız öğrenciler, amaç eksikliği ve hedefe ulaşma çabaları açısından yetersizlik nedeni ile bir işi yapmak için sık sık başkalarının yönlendirmesine ihtiyaç duyarlar.
- Yapılan araştırmalar sonucu okul başarısızlığı olan öğrencilerle başarılı öğrencilerin zeka düzeyleri arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Araştırmalar zihinsel yetenek düzeyi yüksek öğrencilerin, daha serbest ve daha az denetimli ortamlarda daha başarılı olduklarını, zeka seviyesi düşük olan öğrencilerin, kontrollü ortamlarda başarılı olduklarını göstermiştir.³⁰
- Cinsiyet faktörü okul başarısında önemli bir faktördür. Yapılan araştırmalar sonucu; kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmüştür. Başarılı kız öğrencilerin ailelerinin çocuklarını, başarısız kız öğrencilerin ailelerine göre daha fazla başarılı olmaya yönlendirdikleri ve bu yöndeki beklentilerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.
- Okul başarısında ailenin tutumu son derece önemlidir. Ebeveynlerden birinin veya her ikisinin, okula ve öğrenmeye karşı olumsuz tutumu, çocuğunda okula karşı olumsuz duygular geliştirmesine yol açmaktadır.

---

²⁹ Uluğ F., 'Okulda Başarı', Remzi Kit. 2005, s.24

³⁰ www.kisiselbasari.com/yazilar.asp/okul_basarisı (12.10.2006)

Başarılı öğrencilerin ailelerin çocuklarını, özel bir kişilik yapısına sahip olmaları, kendi kararlarını vermeleri ve bir yetişkin gibi davranmaları şeklinde yönlendirdikleri belirlenmiştir.³¹

- Başarılı çocukların annelerinin başarısız çocukların annelerinden daha fazla kontrol edici oldukları görülmektedir. Bu kontrol, gücün otoriter bir şekilde kullanılmasından çok kontrol şeklindeki otoritenin oluşmasıdır.³² Bu anneler daha sosyal, sınırlamadan kontrol edici, akıllı yürütücü ve yerine göre ödüllendirici bir yapıya sahiptirler. Orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki aileler okulu yaşama mesleki olduğu kadar psikolojik ve sosyal olarak da hazırlanmanın bir yolu olarak görürler. Çocuklarının okul aktiviteleriyle yakından ilgilenirler, onlarla öğrenmenin önemini tartışır ve okul başarılarından dolayı ödüllendirirler.
- Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki aileler çocuklarını genellikle yasal zorunluluktan dolayı ve iyi para ve kariyer getiren bir meslek sahibi olmaları için okula kaydettirirler. Aileleri tarafından yüksek düzeyde kabul gören ve desteklenen öğrenciler, kabul görmeyen, sürekli eleştirilen ve yeteri kadar desteklenmeyen öğrencilere oranla daha yüksek başarı motivasyonuna sahiptirler.³³
- Başarılı ve başarısız öğrencilerin zeka düzeyleri açısından belirgin farklar olduğu söylenemez. Ancak başarılı öğrenciler çalışma alışkanlıkları, uyum, dinleme ve gözlem açısından başarısız öğrencilere göre daha iyidirler. Ders çalışırken öğrenme dışında başka kaygıların olması, öğrenmenin verimini düşürmektedir.

Okul başarısı iyi olan öğrenciler, hayata daha pozitif yaklaşmakta, çevreleriyle

³¹ [www.egitimciyiz.com/Okul Başarısı-2](http://www.egitimciyiz.com/Okul_Basarisi-2) (01.02.2007)

³² [www.acev.org/arastirma/yayin/esit fırsat](http://www.acev.org/arastirma/yayin/esit_firsat) (15.10.2006)

³³ [www.kisiselbasari.com/yazilar.asp/okul başarısı](http://www.kisiselbasari.com/yazilar.asp/okul_basarisi) (04.12.2006)

ilişkileri daha sıcak olmaktadır. Her eğitim öğretim yılında yapılan problem tarama testleri bunu kanıtlar nitelikte sonuçlar vermektedir.³⁴

Öğrencilerin başarısını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik tez çalışması Şemsettin DURSUN tarafından Cumhuriyet Üniversitesinde yaptığı “ Öğrencilerin Matematik Başarısını Etkileyen Etmenler ” tez çalışması ile öğrencinin matematik başarısını etkileyen faktörler literatüre dayalı olarak tespit edilmiş ve on madde olarak sıralanmıştır. Öğrencilerin başarısını etkileyen faktörler olarak: öğretmen davranışları, öğretim metotları, çalışma eksikliği, öğrenme ortamı ile ilgili problemler, konunun içeriği, öğrencilerin psikolojik sorunları, ailedeki doyumsuzluk, okunan bölümün kariyer ve iş hayatına etkisi, zamanı kullanabilme ile ilgili problemlerin matematik başarısını etkileyen faktörler olarak incelenmiştir.

Yine Süleyman ÇELİK tarafından Abant İzzet Baysal Üniversitesinde yapılan “ Okul Başarısının Ön Koşulu: Aile Okul Dayanışması ” tez çalışması ile öğrencinin okul başarısını aile faktörünün etkisini belirlemeye yönelik incelemidir. Okul dışı faktörlerden öğrenci başarısını aile dayanışmasının ve aile tutumunun etkisini ortaya koymaya yönelik tez çalışmasıdır.

Ayrıca Özgür UYGUN tarafından Dicle Üniversitesinde yapılan “ Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Faktörler ” tez çalışması ile A. Gaffar OKKAN Polis Meslek Yüksekokulunda Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin başarılarını etkileyen etmenleri belirlemeye yönelik tez çalışmasıdır. Bu tez çalışmasında Polis Meslek Yüksekokullarında uygulanan müfredat programı, sınav sistemi, sınıf komiserinin tavrı, psikolojik danışma rehber servisi ve okul sonrası çalışma koşulları ile iş imkanlarının öğrenci okul başarısına etkisi inceleme konusu yapılmıştır.

1.9.2. Başarıyı Etkileyen Okul Dışı Faktörler

Bireyin başarısını aynı anda bir çok faktör etkiler; fizyolojik, psikolojik ve

---

³⁴ www.eğitimportali.com/yazigoster.php (02.01.2006)

çevresel faktörler etkilemektedir. Öğrencinin başarısını etkilediği düşünülen dış etkenler:

- Öğrencinin yaşadığı coğrafi bölge
- Ailenin aylık geliri
- Anne eğitim durumu
- Baba eğitim durumu
- Mezun olduğu lise
- Evcilik durumu
- Cinsiyet

Öğrencinin başarısını etkileyen dış değişkenlerin, öğrenci başarısı üzerine etkisi incelenecektir.

1.9.2.1. Öğrencinin Yaşadığı Coğrafi Bölge:

Toplumların yaşadıkları arazi durumlarının (dağlık ve ovalık oluşlarının) ve yerleşim birimlerinin (dağınık ve toplu oluşlarının) toplum karakterine de etki ettiklerini ilk keşfeden İbn-i Haldun olmuştur.

İbn Haldun'un tespit ettiği bu kanuna göre; iklimin soğuk olması insanları hareketliliğe; iklimin sıcak olması da insanları tembelliğe sevk etmektedir. Keza arazinin dağlık ve dağınık olması insanları sert ve cesur, arazinin ova ve toplu olması insanları daha yumuşak ve insancıl olmalarına sebep olmaktadır. Günümüzde coğrafi koşullar okulların dağılımına, açılış kapanışlarına dahi etki etmektedir.³⁵

Eğitim hizmetlerinden yararlanma açısından ülkemizin doğusu ve batısı birbirinden oldukça farklılık arz etmektedir. Eğitim hizmetleri nicel ve nitel yönden Doğu Anadolu da daha yetersiz durumdadır. Ayrıca Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu bölgesine oranla eğitim hizmetleri yönünden daha yetersizdir. Liselerin üniversiteye girişte başarı durumlarıyla ilgili olarak yapılan araştırmalarda, Doğu

---

³⁵ Çelikkaya H., 'Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi', Alfa yayınları, 1996, s.354

Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki liselerin daha başarısız liseler olduğu ortaya çıkmıştır.

Bölgesel farklılaşmadan kaynaklanan eğitimde eşitsizlik, ülkemize özgü bir durum değildir. Bölgesel farklılaşma, dünyanın birçok gelişmiş ülkelerinde de görülmektedir. Amerika zencilerinin çoğu hala güneyde yaşar ve güney yöresi özgün eğitim niteliği yönünden en altta yer almaktadır.³⁶

Araştırmalar farklı bölgelerin başarıyı değerlendirme kriterlerinin farklılık arz ettiğini göstermektedir. Bazı bölgelerde sınıf geçme başarı olarak görülürken diğer bölgelerde ise sınıf geçme derecesi ve okulun öğrenci davranış ve tutumlarında meydana getirdiği değişiklik başarının ölçüsüdür.

Ayrıca bölgeler arası eğitim seviyesi sosyo-ekonomik düzey ve kültürel etmenler öğrencinin tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Öğrencinin başarıyı algılayış tarzı yaşadığı bölgeye göre farklılık gösterir. Öğrencinin başarısı da yaşadığı bölgenin başarıyı algılayış tarzından etkilenir.

1.9.2.2. Ailenin Aylık Geliri:

Yapılan araştırmalar ailenin aylık gelirinin öğrencinin başarısını etkilediğini göstermiştir. Öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılması ve kendini göstermesiyle ailenin sosyo-ekonomik durumuyla yakın ilişki içinde olduğu saptanmıştır.

Düşük sosyo-ekonomik ebeveynlerin çocuklarının beklentileri, iç kontrolü, girişimi merak duygusu ve ifade yeteneği, kendine güven gelişimini engelleyecek nitelikte itaat ve bağlılık değerlerine yönelik olabilmektedir. Orta ve yüksek düzeydeki ebeveynlerde ise çocuğun benlik gelişimine uygun beklentiler söz konusudur.

Evdeki kültürel ortam çocuğun okul başarısını etkiler. Anne-babanın birbirleriyle ve çocukla sohbetleri çocukta dil ve düşünce gelişimini sağlar. Anne-baba

---

³⁶ Tezcan M., 'Eğitim Sosyolojisi', Feryal Yayınları, 1995, Ankara, s.116

ve çocuk arasındaki iletişim, sosyo-ekonomik düzeyleri düşük ailelerde yetersizdir. Toplumsal sorunlar ve güncel konularla ilgili sohbetler çok nadiren yapılmakta ve çocuğun buna karışmasına izin verilmemektedir.

Alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin okulla irtibatlarının zayıf olduğu, genellikle öğretmenle görüşme isteğinde bulunmadıkları, veli toplantılarına öğretmenin zorlamasıyla geldikleri ve toplantılarda pasif, sorunlara çözüm aramadıkları görülmektedir.³⁷

Ebeveynlerden düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynlerin çocuktan beklentilerini yetiştirmedeki tutum ve davranışları belirler. Düşük sosyo-ekonomik ailelerde karı-koca ve çocuklarla iletişimde baba otoritesi hakimdir. Çocuk eğitiminde fiziksel ceza, azar gibi olumsuz tekniklere sıkça başvurulur. Bu disiplin yöntemi çocuğun benlik saygısını zedeler. Düşük benlik saygısı sonuçta okulda düşük performansa yol açar.

Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin, başarı düzeyleri arasındaki ilişkilere bakıldığında, öğrencilerin derslerde aldıkları notlar alt sosyo-ekonomik düzeyden üst sosyo-ekonomik düzeye gittikçe arttığı görülmektedir.³⁸

Bireyin, ailesinin sosyo-ekonomik koşulları, aile yaşantısında düzenliliği etkilediği gibi çocuğun kişiliğini de etkiler. İsteklerinde doyum bulamayan ve yoksulluk nedeniyle sürekli açlık ve yoksulluğa maruz kalan çocuklarda endişe görülür. Bu durum kişilik yapısında çöküntüye neden olur. Çocuğun kendini güven içinde hissetmemesi gibi bir sonuç ortaya çıkar.³⁹

Fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamayan bireyin, sosyal faaliyetlere katılması beklenemez. Bireyin en başından, beslenme, barınma, sağlık vb ihtiyaçları tatmin etmesi zorunluluktur. Yapılan bütün araştırmalar insanların fizyolojik ihtiyaçlarını birinci sıraya koyduğunu göstermektedir.

---

³⁷ www.psikoloji.gen.tr/modules.php/name=News-File (04.12.2006)

³⁸ [www.e-psikoloji.com/modules.php/name\(04.12.2006](http://www.e-psikoloji.com/modules.php/name(04.12.2006))

³⁹ Yavuzer H., 'Çocuk ve Suç', Remzi Kitabevi, 1998, İstanbul, s:63

Araştırmalar sonucu görülmüştür ki; Orta ve üst sosyo-ekonomik düzeye sahip aileler okulu, mesleki olduğu kadar sosyal ve psikolojik hazırlık ortamı olarak görürler. Çocuklarının okulda gerçekleşen sosyal davranışlarıyla yakından ilgilenirler. Onlarla iyi bir öğrenmenin yollarını tartışırlar. Okul başarısından dolayı onları dllendirirler. Yoksul aileler ise yasal zorunluluktan yada iyi bir para kazanılan bir mesleğe sahip olmaları için çocuklarını okula kayıt ettirirler. Okulla ilişkiler çok az önemsenir. Başarı takdir edilirken başarısızlık cezalandırılır. Çoğu kez bu ceza öğrenciyi okuldan almaya kadar gider.

Çocuğun arkadaş grubu içinde mali açıdan büyük farklar varsa çocukta aşağılık duygusu gelişebilir. Bu duygu gençlik çağında açık bir Şekilde ortaya çıkar. Çünkü bu yaşta ocuk, akranlarına kendini beğendirmek ve toplumsal yaşama katılmak ister.⁴⁰

Kişinin kendisini toplumdan soyutlaması muhakkak ki onun başarısını etkiler. Öğrenci derslere katılmamaya ve sınıftan uzaklaşmaya başlar. Ders çalışmayı sınıfi geçmek için bir araç olarak görür, dolayısıyla başarısı düşer.

1.9.2.3. Anne Eğitim Durumu

Aileler ocukların çevrelerinden model alacakları, ilk özdeşim kuracağı kişilerdir. Anne-baba ve kardeşlerin eğitim düzeyleri, sosyal statüleri çocukların eğitiminde ve hedef belirlemede etkilidir. Çocukların okuldaki etkinliklerin gösterilen ilgi ve yardım isteğinin karşılanması, sorularına açıklayıcı cevaplar verilmesi, anne ve babanın eğitim düzeyi ile ilgilidir.

Düşük gelirli ailelerin çocuklarının anne-babaları, çocuğun yardım talebini yeterince karşılayamamaktadır. Özellikle annenin eğitim düzeyi yükseldikçe çocuğun okul başarısının arttığı ortaya çıkmaktadır.⁴¹

Çocuğun annesiyle ilişkisi doğumdan önce anne karnında başlar. Çocuğun

---

⁴⁰ Yavuzer H, a.g.k.s:72

⁴¹ www.psikoloji.gen.tr/ modules.php/name=News-File (02.12.2006)

doğumuyla birlikte daha farklı bir boyutta devam eder. Anne çocuğun hem fizyolojik hem de psikolojik ihtiyaçlarını birinci derecede karşılar.⁴²

Çocuğun büyümesiyle paralel olarak çocukla anne ilişkisi daha bütün bir hale gelir. Anne çocuğun ilk arkadaşı ve ilk öğretmenidir. Ve bu anlamda annenin çocuğun davranışları üzerinde çok etkisi olduğu görülmektedir. Annenin eğitim düzeyi çocuğun başarısını önemli derecede etkiler. Toplumumuzun temelini oluşturan çocuklar, ülkemizin geleceğidir. Öğrenmenin en yoğun olduğu temel alışkanlıkların ve zihinsel yeteneklerin en hızlı geliştiği ve biçimlendiği dönemin okul öncesi çağı olduğu bilinmektedir. Hayatın ilk yıllarında alınan eğitim ve geçirilen deneyimlerin; gelişim ve ileri yaşlardaki öğrenme, yönlendirme ve akademik başarı üzerine çok önemli ve olumlu etkileri olduğu gerçektir.

Yapılan bilimsel araştırmalar ve çağdaş eğitim alanındaki araştırmalar, 17 yaşına kadar zihinsel gelişimin % 50'sinin, 4 yaşına kadar %30'unun, 4 yaşından 8 yaşına kadar % 20'sinin ise 8 yaşından 17 yaşına kadar oluştuğunu, nitelikli, sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip nesilleri yetiştirmek için eğitime çok küçük yaşta başlanması gerektiğini ortaya koymuştur.⁴³

Çocuk, büyüdükçe canlı ile cansız arasındaki farkları ayırt etmeyi öğrenir. Fakat henüz tam anlamıyla sosyalleşme ortamına girmemiştir.. Sosyalleşme ferden çevreden aldığı etkiyle alakalıdır. Sosyalleşmenin tam ve sorunsuz olması çevreden gelen iyi etkilerle mümkündür.⁴⁴

Ailede anne baba yoksunluğunun etkilerini inceleyen Spitz ve Bowlby yaptıkları araştırmada anne bakımından yoksun büyüyen çocukların hem fizik hem de ruhi gelişmelerinin gerileyeceğinin, hatta yaşamlarının tehlikeye girebileceğini belirlemişlerdir.⁴⁵

---

⁴² Elmacıoğlu T., a.g.k. s.115

⁴³ Yüksel G., 'Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler', 2000, www.akcakoca.gov.tr (10.09.2006)

⁴⁴ Kurktan Bilgiseven A., 'Genel Sosyoloji', Beka Yayınları, 2001, İstanbul, s.34

⁴⁵ Küçük A., 'Öğretim İlke ve Yöntemleri', Nobel Yayınları, 1997, Ankara, s.169

Anne ve babalar, çocuklarının hemen hemen bütün davranış şekillerinde etkilidirler. Çocuğun bir çok davranışında olduğu gibi ders çalışma davranışını kazanmasında da birinci derecede etki gücüne sahiptirler. Öğretmen ne kadar aktif olursa olsun aileler, çocuğun eğitimi konusunda yeterli derecede ilgilenmiyorsa ve bu konuda çabada bulunmuyorsa, istenen başarı gerçekleşmeyecektir.⁴⁶

Yapılan araştırmalar annenin eğitim düzeyi ile çocuğun başarı düzeyi arasında çok yakın bir ilişki olduğunu göstermektedir.

1.9.2.4. Baba Eğitim Durumu

Aile içi düzenli ilişki, ailenin ilgili yaklaşımı ve ailenin okul etkinliklerine katılmasındaki çeşitliliğin okul başarısı üzerinde önemli etkileri vardır.

Diaz (1989) tarafından yapılan bir araştırmada; akademik başarısı düşük ve sınıfta kalma riski taşıyan öğrencilerin diğer öğrencilerden ayıran en önemli etkenin anne-baba desteği ve ailenin ilgisinden yoksunluk olduğu saptanmıştır. Aynı araştırmada anne-baba katılım, tutarsızlık ve geçimsizliğin de düşük okul başarısında önemli bir risk faktörü olduğu görülmüştür.⁴⁷

Çocuk ailelerinin eğitim hakkındaki düşüncelerini yada duygularını kendine mal eder. Eğitim sürecine değer veren, öğretmenin çabasına saygı duyan aileler çocuğun, okula karşı tutum ve düşüncelerini olumlu etkilerken, öğretmene saygısı olmayan yada uzun bir eğitim görmediği halde yaşamda başarılı olan aileler, genellikle olumsuz etkilemektedir.

Bununla birlikte, eğitimin önemli olduğunu söylemesine rağmen okumaya ve öğrenme ile ilgili hiçbir çabası olmayan aileler çocuğun okula duyduğu ilgiye engel olmaktadır.⁴⁸

---

⁴⁶ www.eğitimportali.com/yazigoster.php (23.01.2007)

⁴⁷ www.ilkogretim-online.org.tr/vo2s0d.pdf, okul başarısının ön koşulu, okul aile dayanışması

⁴⁸ www.kisiselbasari.com/yazilar.asp/okul_basarisı (25.12.2006)

Ülkemizde baba ailenin geçimini sağlamaktan sorumlu olduğundan çocukların yetiştirilmesi ve eğitimini genelde anne üstlenmektedir. Ancak çocuğun yetiştirilmesinde ve eğitiminde baba birinci dereceden sorumludur. Baba çocuk için çoğu kez canlı bir modeldir. Çocuk davranışlarında babasını taklit eder, onun gibi davranmaya çabalar. Başka bir deyişle baba çocuğun en büyük idolüdür.

Babanın öğrenim düzeyi ile öğrencinin okul düzeyi arasında yakın bir ilişki vardır. Eğitim düzeyi yüksek olan babalar, çocuklara örnek olabilmekte ve çocuklarının başarı düzeyini harekete geçirmelerine yardımcı oldukları görülmektedir.⁴⁹

Yapılan araştırmalar eğitimli anne ve babanın çocuklarının başarı düzeylerinin eğitimsiz anne ve baba çocuklarına oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

1.9.2.5. Mezun Olduğu Lise

Bireyin mezun olduğu kurum yada kurumun türü öğrencinin başarısını etkiler. Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi verilerine bakıldığında öğrencilerin, Öğrenci Seçme Yerleştirme sınavında gösterdikleri başarı ile mezun oldukları lise arasında sıkı bir ilişki görülmektedir.

Liselere öğrenci alımı farklılık göstermektedir. Liselere öğrenci alımı sınavda başarı öğrencinin not ortalaması gibi kriterler kullanılmaktadır. Böylece öğrenciler arasında başarı gösterenler ile başarısızlar arasında ayırım yapılmaktadır.

Anadolu liselerine giriş; Milli Eğitim Bakanlığı'nca yapılan merkezi sınav sistemi sonuçları uygulanmaktadır. Yapılan sınavda başarılı olan öğrenciler bu liselere kayıt yaptırabilirler. Süper liselere girişte öğrencinin ortaokul not ortalaması esas alınır.

Milli Eğitimce belirlenen not ortalamasının altında ortalamaya sahip olan öğrenciler süper liselere kayıt yaptırılmazlar. Anadolu lisesi ile süper lisede, diğer düz lise ve meslek okullarından farklı olarak bir yıl hazırlık eğitimi verilmektedir.

---

⁴⁹ Elmacıoğlu T., a.g.k. s.62

Düz liselere girişte herhangi bir kriter olmaksızın, ortaokuldan mezun olabilecek her öğrenci kayıt yaptırabilir. Meslek liseleri, müfredat bakımından diğer liselerden farklılık arz eder. Okullarda ağırlıklı olarak mesleki teknik bilgiler öğrenciye verilir. Meslek liselerinin temel amacı, öğrenciyi bir meslek dalında uzmanlaştırarak kalifiye eleman yetiştirmektir.

Yapılan araştırmalarda, Anadolu lisesi ve süper lise mezunlarının düz lise ve meslek liselerine oranla daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur. Düz liselerinde meslek liselerine göre daha başarılı oldukları belirlenmiştir

1.9.2.6. Evcilik Durumu

Ailesi yanında kalmayan, yurttta veya yatılı okullarda kalan öğrencilerin, ailelerinin yanında kalan öğrencilere göre daha ağır psikolojik sorunlar yaşamaktadırlar. İletişimi kuvvetli olan, aile ortamında yetişen çocukların, konuşma becerilerinin, cümle uzunluğu ,soru sayısı ve sözcük dağarcığı bakımından daha iyi oldukları saptanmıştır.⁵⁰

Yatılı okullara özgü olan evcilik, öğrenciyi etkileyen faktörlerin başında gelir. Öğrencinin yatılı öğrenim gördüğü okulun, içinde bulunduğu ilin sınırları içinde hafta sonlarını birinci ve ikinci dereceden akrabalarının yanında geçirmesidir. Öğrenci cuma günü ders bitiminden başlayarak pazar günü saat 19.00 a kadar hafta sonlarını birinci ve ikinci dereceden akrabalarının yanında kalarak geçirir. Bu anlamda öğrenci iki gün süre ile yatılı okul şartları dışında ev ortamında yaşamaktadır.

Evcil olmayan öğrenciler ise, hafta sonu yani cumartesi ve pazar günleri, sabahtan akşam belli bir saate kadar çarşı iznine çıkar. Akşam okulda etüt yoklamasına tabi tutulduğu için sınıfında olur. Dolayısıyla ders çalışma imkanı, evcil öğrenciye göre daha fazla oluşur.

Evcil öğrenciler hafta sonunu ailesinin yanında geçirdiğinden dolayı, derse motivasyonu daha fazla olacağı, herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Dolayısıyla evcil öğrenciler, evcil olmayan öğrencilere nazaran daha başarılı olması

---

⁵⁰ Demirel Ö; ‘Türkçe Öğretimi’, Pegama Yayıncılık, 2002 , Ankara, s.57

beklenen bir durumdur.

1.9.2.7. Cinsiyet

Çocuk doğduğu andan başlayarak, önceden belirlenmiş kurallar ve değerlerle çerçevelenip yönlendirilmektedir. Bireyin biyolojik açıdan ‘dişi-erkek’ olarak adlandırılmasından hareketle, iki cinse özgü toplumsal rol kalıpları farklı algılarla gelişmektedir. Bu durumda toplumsallaşmanın önemli bir boyutunu içeren her iki cinse özgü davranış kalıpları ve değerlerin öğrenilmesi, bütünüyle cinsiyetçi mesajlara yüklenmektedir.

Toplumsal cinsiyete bağlı genel tutumların, kadınların ve erkeklerin çalışma özgürlüğüne, çocuk sahibi olma durumuna, evdeki işleri paylaşmalarına, eğitim durumlarına, sosyal ilişkileri yönlendirebilme güçlerine dayanmaktadır.⁵¹ Gelişmiş yada gelişmekte olan her ülkede kadın eğitimi,erkeklere oranla daha düşük düzeyde kalmıştır. Sanayileşmiş ülkelerde ilkokul üstü öğrenime devam bakımından kadın erkek farklılaşmasından kadınlar aleyhine bir durum söz konusudur.

Ülkemizde cumhuriyet döneminden sonra kadın eğitimine önem verilmiştir. Fakat okullaşma yönünden çağ nüfusu, özellikle kırsal alanlarda erkeklere eşit durumda değildir. Bunun çeşitli nedenleri vardır; bunlar kısaca şu şekilde özetlenebilir;⁵²

- *Bağnazlık ve ilgisizlik*
- *Gelenekler ve görenekler*
- *Dinsel nedenler*
- *Tarımsal kesimde işgücünden yararlanma*
- *Ev işlerinde yardımcılık*

Toplumsal cinsiyete ilişkin tutumlar mevcut sosyal örgütlenmesinin devam etmesini sağlayan ve bireylerin kimlik gelişimlerine temel oluşturan etkenlerden biridir.

---

⁵¹ Ata A., Şengül, ‘Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik’, Beyda Ofset , 2000, Ankara

⁵² Tezcan M., a.g.k, s.116

Yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar cinsiyet faktörünün öğrencinin okul başarısını önemli derecede etkilediği görölmektedir. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilere nazaran daha başarılı oldukları saptanmıştır. Ayrıca ailelerin, kız öğrencilerini daha çok başarıya yönlendirdikleri ve beklentilerinin daha yüksek olduğu görölmektedir.

Kız öğrencilerin başarılarını çaba ile erkek öğrencilerin ise başarılarını şans ile açıkladıkları görölmüştür. Araştırmalar kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğunu ortaya koymuştur.

Öğrencilerin matematik başarı üzerine cinsiyetin etkisini belirlemeye yönelik yapılan araştırmalar, cinsiyetin matematik başarı üzerindeki etkisinin yaş ve eğitim düzeyine göre değiştiğini göstermektedir.

Araştırmalar, ilkokul ve ortaokul düzeyinde kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha başarılı olduklarını göstermiştir. Bununla birlikte kız ve erkek öğrencilerin (5. ve 8. sınıflar) arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını ortaya çıkmış, ancak üniversite düzeyinde ise kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları görölmektedir.⁵³

---

⁵³ www.e-psikoloji.com/modules.php/name (12.11.2006)

II. BÖLÜM

2.1. BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmaya katılanların anket aracılığıyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

İlk olarak araştırmaya katılanlar demografik değişkenlere göre tablolştırılarak açıklanmıştır. Bulguların sıralanması ve açıklanması araştırmanın açıklanması esas alınarak yapılmıştır.

2.1.1. Araştırmaya Katılanların Geldikleri Bölgeye Göre Dağılımları

Burada araştırmaya katılanların geldikleri bölgeye göre özellikleri belirlenmiştir ve dağılımları araştırmada kullanılacak demografik özelliklere göre tablolar halinde gösterilmiştir.(Bkz. Tablo 2)

Tablo 2 Öğrencilerin Yaşadıkları Bölgeye Göre Sayı Ve Oranları

ÖĞRENCİNİN YAŞADIĞI BÖLGE	N	ORAN(%)
İSTANBUL	19	2,9
DOĞU MARMARA	13	2
EGE	20	3,1
AKDENİZ	102	15,7
GÜNEYDOĞU ANADOLU	145	22,23
ORTADOĞU ANADOLU	64	9,8
KUZEYDOĞU ANADOLU	24	3,7
DOĞU KARADENİZ	66	10,2
ORTA KARADENİZ	29	4,5
İÇ ANADOLU	106	16,3
ORTA ANADOLU	61	9,4
BATI MARMARA	1	0,2
TOPLAM	650	100

Tablo 2’den anlaşılacağı üzere öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgeler büyük farklılık göstermektedir. İstanbul’da yaşayan öğrenci sayısı 19 ve öğrenciler içindeki toplam oranları % 2,9’dur. Doğu Marmara Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 13 oranı ise % 2 Ege Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 20 oranı ise % 3,1 Akdeniz bölgesinden gelen öğrenci sayısı 102 oranı ise % 15,7 Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 145 oranı ise % 22,3 oranı ile öğrencilerin en çok ikamet ettiği bölgedir. Ortadoğu Anadolu Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 64 oranı % 9,8 Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 24 oranı ise % 3,7’dir. Doğu Karadeniz Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 66 oranı ise % 10,2’dir. Orta Karadeniz Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 29 oranı ise % 4,5’dir. İç Anadolu Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 106 oranı ise % 16,3 dür. Orta Anadolu’dan gelen öğrenci sayısı 61 oranı ise % 9,4 dür. Batı Marmara Bölgesinden gelen öğrenci sayısı 1 ve oranı % 0,2’dir. Bu anlamda araştırmamıza katılan öğrenci sayısı itibariyle en düşük bölge Batı Marmara Bölgesidir. Araştırmamızda kullanılan bölge sayısı ve bölgeler Devlet Planlama Teşkilatının verilerine dayanarak oluşturulmuştur

2.1.2. Ailenin Aylık Geliri

Araştırmaya katılanların ailelerinin aylık gelir ortalamaları 0-500, 500-1000, 1000-1500, 1500-2000, 2000 ve yukarı olmak üzere 5 gruba ayrılmıştır. 2000 ve yukarı grubunda sadece bir aile olduğundan dolayı sonucun geçerliliği olmayacağı düşüncesiyle 2000 ve yukarı değerlendirme dışı bırakılmıştır.(Bkz Tablo 3)

Tablo 3 Öğrencilerin Aylık Gelirlerine Göre Sayı Ve Oranları

AİLENİN AYLIK GELİRİ	N	ORAN(%)
0-500	25	3,8
500-1000	47	7,2
1000-1500	70	10,8
1500-2000	507	78
2000-YUKARI	1	0,2
TOPLAM	650	100

Tablo 3’den anlaşılacağı üzere 0-500 grubu öğrenci sayısı 25 oranı ise % 3,8’dir. 500-1000 grubu öğrenci sayısı 47 oranı ise % 7,2’dir. 1000-1500 grubu öğrenci sayısı 70 oranı ise % 10,8’dir. 1500-2000 grubu öğrenci sayısı 507 oranı ise % 78 ile araştırmamızda en yüksek sayı ve orana sahiptir. 2000-Yukarı grubu öğrenci sayısı 1 oranı ise % 0,2’dir. Tablodaki veriler öğrenci ailelerinin büyük çoğunluğunun 1500-2000 YTL arasında olduğu görülmektedir.

2.1.3. Anne Eğitim Durumu

Araştırmaya katılanların anne eğitim durumu okumamış, ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul olmak üzere beş grup olarak değerlendirilmiştir.(Bkz.Tablo 4)

Tablo 4 Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları

ANNE EĞİTİM DURUMU	N	ORAN(%)
OKUMAMIŞ	230	35,4
İLKOKUL	305	46,9
ORTAOKUL	62	9,5
LİSE	38	5,8
YÜKSEKOKUL	15	2,3
TOPLAM	650	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi hiç okumamış anne sayısı 230 oranı ise %35,4 ilkokul mezunu anne sayısı 305 oranı ise %46,9’dur. Ortaokul mezunu anne sayısı 62 oranı %9,5 lise mezunu anne sayısı 38 oranı ise oranı ise % 5,8’dir. Yüksek okul mezunu anne sayısı 15 oranı ise 2,3 dür. Anne eğitim durumu,baba eğitim durumundan büyük farklılıklar arz etmektedir. Hiç okumamış anne sayısı 230 oranı ise % 35,4 ile araştırmamızda sayı ve oran itibariyle en yüksek kesimi kapsamaktadır.

2.1.4. Baba Eğitim Durumu

Araştırmaya katılanların baba eğitim durumu okumamış, ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul olmak üzere beş grup olarak değerlendirilmiştir. (Bkz. Tablo 5)

Tablo 5 Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları

BABA EĞİTİM DURUMU	N	ORAN(%)
OKUMAMIŞ	37	5,7
İLKOKUL	276	42,5
ORTAOKUL	108	16,6
LİSE	159	24,5
YÜKSEKOKUL	70	10,8
TOPLAM	650	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi hiç okumamış baba sayısı 37 oranı ise % 5,7 ilkokul mezunu baba sayısı 276 oranı ise %42,5 oran ile araştırmada en yüksek sayı ve oranı teşkil etmektedir. Ortaokul mezunu baba sayısı 108 oranı ise %16,6 dır. Lise mezunu baba sayısı 159 oranı ise % 24,5'dir. Yüksekokul mezunu baba sayısı 70 oranı ise % 10,8'dir. Bu anlamda hiç okumamış baba sayısı sayı ve oran itibarıyla en düşük oranı teşkil etmektedir.

2.1.5. Öğrencinin Mezun Olduğu Lise

Araştırmaya katılan öğrencilerin Polis Meslek Yüksekokuluna başvuru yapmadan önce mezun oldukları liseler, lise, meslek lisesi, süper lise ve Anadolu lisesi olmak üzere dört gruba ayrılarak incelenmiştir.

Tablo 6 Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Sayı Ve Oranları

MEZUN OLDUĞU LİSE	N	ORAN(%)
LİSE	229	35,2
MESLEK LİSESİ	343	52,8
SÜPER LİSE	49	7,5
ANADOLU LİSESİ	29	4,5
TOPLAM	650	100

Tablo 6'dan anlaşılacağı gibi düz liseden mezun olan öğrenci sayısı 229 öğrencilerin toplamdaki oranı ise % 35,2'dir. Meslek liselerinden mezun olan öğrenci

sayısı 343 toplamdaki oranı ise % 52,8 olarak araştırmadaki en yüksek sayı ve oranı teşkil etmektedir. Süper liseden mezun olan öğrenci sayısı 49 toplamdaki oranı ise % 7,5'dir. Anadolu lisesi mezunu öğrenci sayısı 29 %4,5 ile araştırmamızda en az sayı ve oranı teşkil etmektedir.

2.1.6. Evcilik Durumu

Araştırmaya katılan öğrenciler evci olan ve evci olmayan öğrenciler olarak iki gruba ayrılarak inceleme yapılmıştır. . (Bkz. Tablo 7)

Tablo 7 Öğrencilerin Evcilik Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları

EVCİLİK DURUMU	N	ORAN(%)
EVCİ	255	60,8
EVCİ OLMAYAN	395	39,2
TOPLAM	650	100

Tablo 7'den anlaşılacağı gibi evci öğrenci sayısı 255 oranı ise % 39,2'dir.Evcil olmayan öğrenci sayısı 395 oranı ise % 60,8'dir. A.S.M. Polis Meslek Yüksek Okulunda bulunana öğrencilerinin çoğunluğunun evci olmadığı görölmektedir.

2.1.7. Öğrencinin Cinsiyet Durumu

Araştırmaya katılan öğrenciler cinsiyetine göre kız ve erkek olarak iki grupta değerlendirilmiştir. (Bkz. Tablo 8)

Tablo 8 Öğrencilerin Cinsiyet Durumlarına Göre Sayı Ve Oranları

ÖĞRENCİNİN CİNSİYETİ	N	ORAN(%)
KIZ	66	11
ERKEK	584	89
TOPLAM	650	100

Tablo 8'de göröldüğü gibi kız öğrenci sayısı 149 oran ise % 23'tür. Erkek öğrenci sayısı 501 oranı ise % 77'dir. Erkek öğrenci sayısı ve oranının kız öğrencilerden

daha yüksek olduğu görülmektedir.

2.2. Öğrencinin Yaşadığı Bölge-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencilerin yaşadıkları bölgeler on iki farklı bölgeye ayrılmış ve incelenmiştir. Batı Marmara bölgesinden gelen öğrenci sayısı bir olduğundan değerlendirme dışı bırakılmıştır. (Bkz. Tablo 9)

Tablo 9 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Yaşadığı Bölge Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

BÖLGELER	SAYI (N)	NOT ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
İSTANBUL	19	73,2	2,97	77,68	68,38
DOĞU MARMARA	13	73,53	3,22	77,86	66,89
EGE	20	73,5	5,51	85,65	58,01
AKDENİZ	102	72,69	3,85	83,81	62,56
GÜNEYDOĞU ANADOLU	145	72,52	3,68	83,35	64,01
KUZEYDOĞU ANADOLU	24	72,69	3,57	83,73	62,21
DOĞU KARADENİZ	66	77,66	4,44	85,03	66,95
ORTA KARADENİZ	29	74,76	4,15	87,23	66,08
İÇ ANADOLU	106	73,72	5,11	87,08	64,29
ORTA ANADOLU	61	73,15	4,74	79,66	52,18
ORTADOĞU ANADOLU	64	71,89	4,21	78,58	58,75

Bölgelerin not ortalamalarını incelendiğinde 77,66 ile Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan öğrencilerin en yüksek not ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük not ortalaması 71,89 ile orta Anadolu bölgesi yer almaktadır.

Tablo 9 tamamen incelendiğinde bölgelerin başarı ortalaması arasında rakamsal olarak farklılıkların olduğu görülmektedir. Bu duruma rağmen öğrencilerin geldiği

bölge ile başarı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Okulun genel başarı ortalaması (73,29) ile karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz Bölgesinin 4,37 oranında genel başarı ortalamasından yüksek olduğu görülmektedir. Orta Doğu Anadolu Bölgesi ise 1,4 oranında okulun genel başarı ortalamasının altında yer almaktadır.

İlişkisiz iki yada daha çok örneklem arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek için Anova testi uygulanmıştır.

Anova'nın uygulamaya ilişkin başlıca varsayımlar şunlardır:

1. Bağımlı değişkene ait puanlar (ölçümler) en az aralık ölçeğindedir.
2. Puanlar bağımlı değişkende etkisi araştırılan faktörün her bir düzeyinde normal dağılım gösterir.
3. Ortalama puanları karşılaştırılacak örneklem ilişkisizdir.
4. Bağımlı değişkene ilişkin varyanslar her bir örneklem için eşittir.

Bir yönlü varyans analizinde toplam varyans; a) bağımsız değişkenin farklı düzeylerine bağlı varyans (gruplar arası varyans) ve b) bağımsız değişken düzeyleri içindeki varyans (gruplar içi varyans yada yansız varyans olmak üzere ikiye bölünür). İkinci tür varyans hata varyansı ϵ olarak ifade edilir.⁵⁴

Tablo 10 Öğrencilerin Yaşadığı Bölgenin One-Way Anova Analizi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
yaşadığı bölge	Between Groups	3666,941	472	7,769	1,073	,293
	Within Groups	1281,083	177	7,238		
	Total	4948,025	649			

Ho: Öğrencinin başarı ortalamasına öğrencinin yaşadığı bölgenin etkisi yoktur.

H1: Öğrencinin başarı ortalamasına öğrencinin yaşadığı bölgenin etkisi vardır.

P = 0,293

⁵⁴ Büyüköztürk Ş. a.g.k. s.96

$$\alpha = 0,05$$

$p > \alpha$ olduğundan H_0 reddedilir. %95 güven düzeyinde öğrencilerin yaşadığı bölgenin öğrencinin başarısına etkisi vardır.

Yapılan araştırma sonucunda, istatistik verilerden anlaşılacağı gibi; ülkemizin doğudan ve batıdan gelen öğrenciler arasında belirgin bir başarı düzey farklılığı görülmüştür. Literatür kısmında da belirtildiği gibi; eğitim hizmetlerinden faydalanma açısından ülkemizin doğusu ve batısı birbirinden farklılık arz etmektedir.

Bunun nedeni olarak; ekonomik sebepler, sosyo-kültürel yapı, coğrafi şartlar, ailelerin çok çocuklu olmaları, kaynaklardan faydalanma imkanının azlığı(kütüphane, internet v.s.) eğitim kurumlarının kalite farklılığı gibi nedenler sayılabilir.

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksek Okulunda, doğu bölgelerinden ve batı bölgelerinden gelen öğrenciler arasındaki başarı farklılığı, ülke çapında yapılan üniversiteye giriş imtihanı olan ÖSS ve liselere giriş sınavı olan OKS sınavlarında ortaya çıkan sonuçlar ile paralel bir sonuç göstermektedir.

2.3. Ailenin Aylık Geliri-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ailelerinin sahip olduğu aylık gelir 0-500,500-1000,1000-1500,1500-2000,2000 ve üstü olmak üzere beşli kategoriye ayrılarak incelenmiştir. Aylık gelir YTL olarak belirtilmiştir. 200 ve üstü aylık gelir ortalamasına sahip aile sayısı 1 olduğundan değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.(Bkz.Tablo 11)

Tablo 11 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencinin Ailesinin Aylık Gelir Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

AYLIK GELİR	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
0-500	25	75,64	4,67	84,73	66,33
500-1000	47	73,79	4,78	84,71	65,21
1000-1500	70	74,55	3,95	87,23	66,13
1500-2000	507	72,75	4,04	87,08	52,18

Tablo 11 incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip aylık gelir grubu 0-500 grubunda yer alan öğrencilerin (75,64) ile en yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. En düşük ortalama ise (72,75) ile 1500-2000 gelir grubunda yer alan öğrencilerin yer aldığı görülmektedir. Tabloda not ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Okulun genel başarısı ile aile aylık gelir grubu karşılaştığında 0-500 grubunda yer alan öğrencilerin 2,35 oranında genel başarı ortalamasının üstünde yer aldıkları görülmektedir. 1500-2000 grubunda yer alan öğrencilerin not ortalamaları 0,74 oranında genel ortalamanın altında olduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo 12)

Öğrencilerin başarı ortalaması ile öğrenci ailelerinin sahip oldukları aylık gelir durumu arasında ilişki vardır. Aylık gelir durumu öğrenci başarısını etkilemektedir. Tablodan da anlaşılacağı gibi (df:649) olmak üzere öğrenci ailesinin sahip olduğu aylık gelir öğrenci başarısını 0,868 oranında etkilemektedir.

Tablo 12 Öğrencilerin Ailesinin Aylık Gelirinin One-Way Anova Analizi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
aylık gelir	Between Groups	301,055	472	,638	1,178	,100
	Within Groups	95,800	177	,541		
	Total	396,855	649			

Ho: Öğrencinin başarı ortalamasına öğrencinin aylık gelirin etkisi yoktur.

H1: Öğrencinin başarı ortalamasına öğrencinin aylık gelirin etkisi vardır.

$$p = 0,1$$

$$\alpha = 0,05$$

$p > \alpha$ olduğundan H_0 reddedilir. %95 güven düzeyinde öğrencilerin ailesinin aylık gelirinin öğrencinin başarısına etkisi vardır.

Araştırma sonucunda; ailenin aylık gelirinin öğrenci başarısını önemli derecede etkilemediği görülmektedir. Bunun nedeni olarak; araştırma grubundaki bireylerin %78 gibi yüksek bir oranının 1500-2000 YTL arasında yoğunlaşması evrenimiz hakkında tam bir bilgi vermemektedir.

Araştırmada görüleceği üzere düşük gelirlili ailelerin çocuklarının, başarı düzeyi yüksektir. Ancak literatür kısmında kabul olan düşük gelir sahibi olan ailelerin çocuklarının başarı düzeyi düşük olduğu varsayımına ters bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni olarak da; maddi imkansızlık içinden gelen öğrencilerin, Polis Meslek Yüksek Okulunda okumayı bir şans olarak gördüklerinden ve başarısızlık sonucunda tekrardan ekonomik imkansızlığa düşeceklerinden, daha hırslı ve azimli derslerine ilgi gösterdikleri görülmektedir.

Bununla birlikte yüksek gelir grubuna ait bireylerin, polislik mesleğini tercih etmedikleri görülmüştür. Bunun nedeni olarak ta polislik mesleğinin maaş düşüklüğü, güvenlik tehlikesi, çalışma koşulları gibi nedenler söylenebilir. Bundan dolayı yüksek gelirlili ailelerin çocuklarının hedefinde, Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencisi olmadığı ortaya çıkmaktadır.

2.4. Anne Eğitim Durumu-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencinin ailesinin eğitim durumu; okumamış, ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul olarak beşli, bir gruba ayrılarak incelenmiştir. (Bkz. Tablo 13)

Tablo 13 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Anne Eğitim Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

ANNE EĞİTİM DURUMU	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
OKUMAMIŞ	230	72,6	4,01	87,07	58,01
İLKOKUL	305	73,36	4,38	85,93	52,18
ORTAOKUL	62	73,7	3,85	87,23	66,71
LİSE	38	73,16	4,03	83,81	64,61
YÜKSEKOKUL	15	74,18	3,34	79,23	66,89

Tablo 13’de görüldüğü gibi annesi yüksekokul mezunu olan öğrencilerin başarı ortalaması 74,18 ile öğrenci grubu yer almaktadır. 72,60 başarı ortalaması ile annesi okumamış öğrenci grubu en düşük ortalamaya sahiptir. Diğer gruplar arasında not ortalaması bakımından büyük farklılıklar görülmektedir.

Okulun genel başarı ortalaması (73,29) ile karşılaştırıldığında annesi yüksekokul mezunu olan öğrencilerin 0,89 oranında genel başarı ortalamasından daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Anne eğitim durumu okumamış olan öğrenci grubunun 0,69 oranında genel başarı ortalamasından daha düşük bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. (Bkz. Tablo 14)

Tablo 14 Öğrencilerin Anne Eğitim Durumunun One-Way Anova Analizi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
anne eğitim durumu	Between Groups	434,618	472	,921	1,156	,129
	Within Groups	140,983	177	,797		
	Total	575,602	649			

Ho: Öğrencinin başarılı ortalamasına annenin eğitim durumuna etkisi yoktur.

H1: Öğrencinin başarılı ortalamasına annenin eğitim durumuna etkisi vardır.

P = 0,129

$\alpha = 0,05$

$p > \alpha$ olduğundan H_0 reddedilir. %95 güven düzeyinde öğrencilerin annesinin eğitim durumunun öğrencinin başarısına etkisi vardır.

Öğrencilerin başarı ortalamasının annenin eğitim durumunun tablodan da anlaşılacağı üzere etkilediği görülmektedir. (df:649) olmak üzere 0,188 oranında annenin eğitim durumu öğrenci başarı ortalamasını etkilemektedir.

İstatistiki sonuçlardan da görüldüğü gibi, annenin eğitim düzeyi ile öğrencinin başarı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Annenin eğitim düzeyi arttıkça, öğrencinin başarı düzeyi artmaktadır. Bu sonuç literatür kısmında belirtilen görüşü desteklemektedir.

Bu araştırmada dikkat çekici bir sonuç olarak, Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin, annelerinin %35'i okumamış, %47'si ilkokul mezunu olduğu görülmüştür. Bu durum, Polis Meslek Yüksek Okulunu tercih edenlerin %82 gibi yüksek bir oranının, anne eğitim seviyesinin düşük seviyede yada eğitim almamış olduğu görülmektedir

2.5. Baba Eğitim Durumu-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencilerin baba eğitim durumu; okumamış, ilkokul, ortaokul, lise, yüksekokul olmak üzere beşli gruplandırılarak incelenmiştir. (Bkz. Tablo 15)

Tablo 15 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Baba Eğitim Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

BABA EĞİTİM DURUMU	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
OKUMAMIŞ	37	72,13	4,61	85,03	58,01
İLKOKUL	276	72,89	4,14	85,93	52,18
ORTAOKUL	108	73,49	4,36	87,08	58,75
LİSE	159	73,79	4,11	87,23	64,01
YÜKSEKOKUL	70	72,66	3,75	83,59	64,61

Tablo 15’de görüldüğü gibi babası lise mezunu öğrenci grubunun not ortalaması 73,79 ortalama ile en yüksek grup olarak görülmektedir. Babası okumamış öğrenci grubu ortalaması ise 72,13 ile en düşük ortalamaya sahip grubu teşkil etmektedir.

Okulun genel ortalaması ile (73,29) karşılaştırıldığında babası lise mezunu olan öğrencilerin okul genel başarı ortalamasında 0,50 oranından daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Baba eğitim durumu hiç okumamış öğrenci grubu okulun genel başarı ortalamasından 1,16 oranından daha düşük bir başarı ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 16 Öğrencilerin Baba Eğitim Durumunun One-Way Anova Analizi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
baba eğitim durumu	Between Groups	644,682	472	1,366	1,128	,174
	Within Groups	214,317	177	1,211		
	Total	858,998	649			

Ho: Öğrencinin başarılı ortalamasına babanın eğitim durumuna etkisi yoktur.

H1: Öğrencinin başarılı ortalamasına babanın eğitim durumuna etkisi vardır.

$P = 0,174$

$\alpha = 0,05$

$p > \alpha$ olduğundan Ho reddedilir. %95 güven düzeyinde öğrencilerin babasının eğitim durumunun öğrencinin başarısına etkisi vardır.

Öğrencinin babasının eğitim durumunun öğrencinin başarı ortalamasını etkilediği görülmektedir. Tablodan da anlaşılacağı gibi (df:649) olmak üzere baba eğitim durumunun öğrenci başarı ortalamasının 0,751 oranında etkilediği görülmektedir.

Sonuçlardan da görüldüğü gibi, babanın eğitim düzeyi ile öğrencinin başarı düzeyi arasında yüksek okul düzeyine kadar anlamlı bir ilişki görülmektedir. Yüksek okul seviyesine kadar bakıldığında, başarı düzeyi babanın eğitim düzeyi arttıkça yükselmektedir. Yüksek okul seviyesine gelindiğinde ise düşüş görülmektedir. Bunun

nedeni olarak ta ekonomik rahatlığın, öğrencide oluşturduğu azim ve hırs eksikliği, öğrencinin babasının eğitimi nedeniyle daha yüksek mevkideki görevleri istemesinden dolayı oluşan tatminsizlik gibi nedenler sayılabilir.

Bu sonuç literatürde bahsedilen genel yargıya ters düşmektedir. Anne eğitim durumundaki da görüldüğü gibi, baba eğitim durumunda da dikkat çekici bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin baba eğitim durumlarının %6 sı okumamış, %43'ü ilkököl mezunu olduğu görülmüştür. Bu durum, Polis Meslek Yüksek Okulunu tercih edenlerin %49 gibi yüksek seviyede baba eğitim durumunun düşük olduğu yada eğitim almamış olduğu görülmektedir.

2.6. Mezun Olduğu Lise-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencinin mezun olduğu lise türleri; lise, meslek lisesi, süper lise ve Anadolu lisesi olmak üzere dört gruba ayrılarak incelenmiştir. (Bkz. Tablo 17)

Tablo 17 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise Türü Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

LİSE TÜRÜ	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
LİSE	229	73,07	4,67	85,65	58,01
MESLEK LİSESİ	343	73,23	4,78	87,23	52,18
SÜPER LİSE	49	72,43	3,95	79,68	64,01
ANADOLU LİSESİ	29	73,60	4,04	83,73	64,61

Tablodan da anlaşılacağı üzere Anadolu lisesinden mezun olan öğrencilerin başarı ortalaması 73,60 ile en yüksek ortalamayı teşkil eder. Süper liseden mezun olan öğrenci grubunun başarı ortalaması 72,43 ile en düşük ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Tüm lise türlerinin başarı ortalamalarının birbirine yakın oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin okul genel başarı ortalaması ile (73,29) ile kıyaslandığında Anadolu lisesinin 0,31 oranında genel başarı ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. En düşük ortalamaya sahip grubu teşkil eden süper lise mezunu öğrencilerin ortalaması ise 1,49 oranında genel ortalamadan düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 18 Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise Türünün One-Way Anova Analizi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
mezun olduğu lise	Between Groups	284,635	472	,603	1,234	,050
	Within Groups	86,467	177	,489		
	Total	371,102	649			

Ho: Öğrencinin başarılı ortalamasına mezun olduğu lise etkisi yoktur.

H1: Öğrencinin başarılı ortalamasına babanın eğitim durumuna etkisi vardır.

$$p = 0,05$$

$$\alpha = 0,05$$

$p = \alpha$ olduğundan Ho red edilemez. Ancak etkisinin olmadığı da söylenemez. %95 güven düzeyinde öğrencilerin mezun olduğu lisenin öğrencinin başarısına etkisi azdır.

Sonuçlara bakıldığında; lise türlerinin, öğrencilerin başarı düzeyleri kayda değer bir seviyede etkilemediği görülmektedir.

Polis Meslek Yüksek Okulunda eğitim gören öğrencilerin %53'ü meslek lisesi, %35'i düz lise mezunu olduğu görülmüştür. Literatür kısmında bahsedildiği gibi, Anadolu lisesi ve süper lisenin öğrenci kaynağının, daha başarılı öğrencilerden oluşması nedeniyle Polis Meslek Yüksek Okuluna gelen Anadolu ve süper lise öğrencilerinin, daha başarılı olması beklenirken, araştırmamızda görüleceği üzere, başarı düzeyleri düz ve meslek lise mezunları öğrencileriyle, önemli bir fark olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak ta, Anadolu lisesi ve süper lise çıkışlı öğrencilerin, başarı düzeyi düşük olanlar tarafından, Polis Meslek Yüksek Okulunu tercih ettikleri, yada başka bir üniversiteye giremedikleri için tercih ettikleri görülmüştür.

Polis Meslek Yüksek Okulu, Fen lisesi mezunu veya Kolej mezunu hiçbir öğrenci tarafından tercih edilmediği görülmektedir. Fen lisesi mezunları, kolej mezunları ile Anadolu lisesi ve süper liselerin başarılı öğrencilerinin, Polis Meslek Yüksek Okulu yerine Emniyet Teşkilatının amir sınıfını yetiştiren Polis Akademisine bağlı Güvenlik Bilimleri Fakültesini tercih ettikleri görülmüştür.

2.7. Evcilik Durumu-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencinin evcilik durumu; evci olan ve evci olmayan olmak üzere iki gruba ayrılarak incelemeye tabi tutulmuştur. (Bkz. Tablo 19)

Tablo 19 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencilerin Evcilik Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

EVCİLİK DURUMU	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
EVCİ	255	72,73	3,64	87,23	52,18
EVCİ OLMAYAN	395	73,57	4,44	85,65	66,08

Tabloda da görüldüğü gibi evci olmayan öğrencilerin ortalaması 73,57 ile evci olan öğrencilerden 72,73 daha yüksek bir ortalamaya sahiptirler. Evcil olan öğrencilerin başarı ortalaması ile evci olmayan öğrencilerin başarı ortalaması arasında 0,84 gibi bir fark görülmektedir.

Okulun genel başarı ortalaması ile karşılaştırıldığında 73,29 evci olmayan öğrencilerin 73,57 ile öğrencilerin genel başarı ortalamasından (0,28) oranında daha başarılı oldukları görülmektedir. Evcil olan öğrencilerin başarı ortalaması öğrencilerin genel başarı ortalamasından 0,56 oranından daha düşük olduğu görülmektedir

Bağımsız gruba ait olan ortalamaların birbirinden farklı olup olmadığını test etmek amacıyla t testi (independent samples) kullanılmıştır.

Temel varsayımları,

1. Karşılaştırılacak olan grupların birbirinden bağımsız olmaları (örneğin kadınlar ve erkekler, sigara içenler içmeyenler gibi),
2. Bu gruplardan elde edilen ölçümlerin en az eşit aralıklı ölçek düzeyinde ölçülmüş olmaları
3. Her bir grupta ölçümlerin normal dağılım gösteriyor olmalıdır.

Bu varsayımlara ek olarak SPSS'in bağımsız gruplar için t testi yapılırken test ettiği varyansların homojenliği varsayımı da karşılanmış olmalıdır.

Tablo 20 Öğrencilerin Evcilik Durumunun t Testi Analizi

Ortalama Değer	Standart Sapma	t-Değeri	p-Değeri	Güven Aralığı	Güven Aralığı (95%)
1.000	0.000	-1.606	0.024	0.999	1.000
0.000	0.000	-1.606	0.024	0.000	0.000

Öğrencilerin evci olup olmama durumu t testi ile analiz edildiğinde başarı durumu eğer varyanslar eşit kabul edilirse t testi, değeri -1.606 çıkmaktadır. Bu koşulda $\alpha = \text{signum} = 0.024$ bulunmuştur.

Hipotez testinde α bize hangi hipotezi kabul edeceğimizi gösterir. Hipotezlerden birinin kabul birinin ret edilebilmesi için bağımsız örneklem t testinin analizinde bulunan α değeri ile güvenlik düzeyi karşılaştırılır ve $\alpha < p$ ise H_0 reddedilir.

Bundan dolayı; $\alpha < 0.05$ olduğundan evci olmayan öğrenciler, evci öğrencilerden daha başarılıdır.

%95 güven düzeyinde başarı durumunun evcilik durumu değişkenine göre güven aralıkları hesaplandığında alt güven aralığı sınırı -1.2223; üst güven aralığı sınırı 0.1223 olarak bulunmuştur.

Varyansların eşitliği söz konusu olduğundan serbestlik derecesi 648 ve çift taraflı signum değeri 0.109 ve bu değer güven aralığında üst sınıra yakındır. df değeri bize serbestlik derecesini gösterir. Hipotezin doğruluğunu ispatlanabilmesi için df değerinin örneklem sayısının 2 eksiği olmalıdır. Bu durumda örneklem grubumuz 650 kişiden ibaret olduğuna göre, analiz sonuçlarında df değerinin 648 bulunması lazımdır. Tablo 19’da görüleceği üzere df değeri 648 bulunduğundan hipotezimiz kabul edilmiştir.

Öğrencilerin genel başarı ortalamasını öğrencinin evcilik durumu etkilemektedir. Tablo 20’den anlaşılacağı üzere (df;648) evci öğrencilerin daha düşük başarı ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmanın verileri değerlendirildiğinde, evci olmayan öğrencilerin, evci olanlara göre daha başarılı oldukları görülmüştür.

Literatürde bahsedilen yargının tam tersi bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni olarak ta hafta sonu okuldan ayrı kalan öğrencinin, motivasyon eksikliği olduğu söylenebilir. Evcil olmayanların ise ders çalışmaya daha fazla vakit ayırdıkları ve daha disiplinli çalıştıkları gözlenmiştir.

2.8. Cinsiyet Durumu-Başarı Ortalaması Arasındaki İlişki

Öğrencilerin cinsiyet durumları; erkek ve kız olmak üzere ikili bir gruba ayrılarak incelenmiştir.(Bkz. Tablo 21)

Tablo 21 Öğrencilerin Başarısını Etkileyen Faktörlerden Öğrencilerin Cinsiyet Durumu Sonuçlarının Tanımlayıcı İstatistikleri

CİNSİYET	SAYI (N)	BAŞARI ORTALAMASI	STANDART SAPMA	EN YÜKSEK ORTALAMA	EN DÜŞÜK ORTALAMA
ERKEK	584	72,86	4,14	87,23	58,18
KIZ	66	75,55	3,61	84,73	67,55

Tablo 21’den de anlaşılacağı üzere kız öğrencilerin başarı ortalaması 75,55 ile erkek öğrencilerin başarı ortalamasından 72,86 daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin başarı ortalaması, erkek öğrencilerin başarı ortalamasından 2,69 oranında daha yüksektir.

Okulun genel başarı ortalaması ile karşılaştırıldığında 73,29 olan kız öğrencilerin başarı ortalamasının 2,26 oranında, okulun genel başarı ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin başarı ortalamasının 0,43 oranında, okulun genel başarı ortalamasından daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 22 Öğrencilerin Cinsiyet Durumunun t Testi Analizi

Genel Ortalama				Kız Ortalama			
Grup	Ortalama	Standart Sapma	N	Grup	Ortalama	Standart Sapma	N
ERKEK	72,86	4,14	584	KIZ	75,55	3,61	66
KIZ	75,55	3,61	66	ERKEK	72,86	4,14	584

Başarı Ortalaması				Başarı Ortalaması			
Grup	Ortalama	Standart Sapma	N	Grup	Ortalama	Standart Sapma	N
ERKEK	72,86	4,14	584	KIZ	75,55	3,61	66
KIZ	75,55	3,61	66	ERKEK	72,86	4,14	584

Öğrencilerin başarı durumu cinsiyet değişkeni bakımından incelendiğinde bulunan signum değeri 0.566 olarak bulunmuştur. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğundan cinsiyet değişkeni başarı durumunu etkiler.

$\alpha < 0.05$ olduğundan kız öğrenciler, erkek öğrencilerden daha başarılıdır.

%95 güven düzeyinde başarı durumunun cinsiyet değişkenine göre güven aralıkları hesaplandığında alt güven aralığı sınırı -3.3045; üst güven aralığı sınırı -1.1283 olarak bulunmuştur .

Varyansların eşitliği söz konusu olduğundan serbestlik derecesi 648 ve çift taraflı signum değeri 0.00 ve bu değer güven aralığında üst sınıra yakındır.

Okulun genel başarı ortalaması ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında yakın bir ilişki olduğu tabloda açıkça görülmektedir. (df;648) olmak üzere cinsiyetin başarı ortalaması üzerinde 1,751 oranında etkili olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucunda, kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmektedir. Bunun nedeni olarak ta, her yıl Polis Meslek Yüksek Okuluna ortalama 6000 civarında erkek, 350 civarında kız öğrenci alınmaktadır. Başvurulurda kız ve erkek oranının aynı seviyede olmasına rağmen, Polis Meslek Yüksek Okulunu kazanan öğrencilerde erkekler ve kızlar arasında puan farkı olmaktadır. Örneğin; erkeklerde en son 68 puan alan kazanırken, kızlarda 74 puan alan kazanmaktadır. Bu durum öğrenci başarı düzeyini, cinsiyet bakımından farklılaştırmaktadır.

SONUÇ ve GENEL DEĞERLENDİRME

Başarı; insanlık tarihi boyunca insan hayatının vazgeçilmezlerinden biri olmuştur. Özellikle hızla sanayileşen ve gelişen günümüz bilgi toplumunda başarılı olmak insan hayatının yegane amacıdır. Başarılı olmak okul hayatımızdan önce başlayarak, okul yaşantımız döneminde daha büyük önem kazanarak insan hayatının en ayrılmaz parçası olmuştur.

Başarının sebeplerini ortaya koymak, başarısızlığın sebeplerini saptamak en ilkel toplumlardan başlayarak en gelişmiş toplumlara kadar her toplumun üzerinde önemle durduğu konuların başında gelmiştir. Özellikle çağımızda insana büyük yatırımlar yapılmakta ve bu yatırımın ekonomik olarak getirisinin olması beklenmektedir.

Araştırmanın genel amacı; ülkemizde yaklaşık olarak 16 milyon öğrenci bulunmakta ve nüfusunun büyük bir oranını genç nüfus teşkil etmektedir. 16 milyonun bulunduğu ülkemizde öğrencilerin başarı ortalamasını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışmadır. Ayrıca yatılı eğitim yapan okullarda öğrencilerin başarısının ölçülüp değerlendirilmesine yönelik bir analizdir. Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu araştırmamız için Türkiye genelini temsil eden iyi bir örnek teşkil etmiştir.

1. Öğrencilerin başarı ortalamasının; öğrencinin evcilik durumu, anne eğitim durumu, öğrencinin yaşadığı bölge, baba eğitim durumu, mezun olduğu lise, ailesinin sahip olduğu aylık gelir ve cinsiyeti farklı oranlarda etkilediği görülmüştür.
2. Öğrencinin başarısı ile öğrencinin cinsiyeti arasında yakın bir ilişki olduğu araştırmada görülmüştür. Araştırmamızda öğrencilerin başarı ortalaması düzeylerinin en çok cinsiyet açısından farklılık arz ettiği görülmektedir.

3. Baba eğitim durumunun öğrenci başarı ortalamasının minimum düzeyde etkilediği görülmüştür. Araştırmamızda öğrenci genel başarı üzerinde baba eğitim durumunun en az etkiye sahip olduğu görülmüştür.
4. Öğrencilerin yaşadıkları bölgelere göre başarı ortalamalarının farklılaştığı görülmüştür. Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşayan öğrencilerin, yatılı okul şartlarına daha kolay uyum sağladıkları ve diğer öğrencilere nazaran daha başarılı oldukları görülmüştür.
5. Anne eğitim durumunun yükseldikçe, öğrenci başarı düzeyinin de yükseldiği görülmüştür. Anne eğitim durumu ile öğrenci başarı ortalaması arasında doğrusal bir orantı vardır.
6. Baba eğitim durumu anne eğitim durumundan farklılık göstermiştir. Baba eğitim durumu yükseldikçe öğrencinin başarı ortalaması yükselmiştir. Ancak; babası yüksek okul mezunu olan öğrencilerin başarı ortalamasında düşüş göze çarpmaktadır.
7. Mezun olduğu lise türünün öğrencinin başarı düzeyini etkilediği görülmekle birlikte, öğrencinin başarı düzeylerinin birbirine yakın olduğu görülmüştür.
8. En başarılı öğrenci profili sonuçları olarak; Doğu Karadeniz Bölgesi'nden gelen, 0-500 YTL gelir grubuna mensup, annesi yüksek okul mezunu, babası lise mezunu, kendisi de Anadolu Lisesi mezunu, evci olmayan ve cinsiyeti kız olan öğrenciler olarak görülmektedir.
9. En başarısız öğrenci profili sonuçları olarak; Ortadoğu Anadolu Bölgesinden gelen, 1500-2000 YTL gelir grubuna mensup, annesi

okumamış, babası okumamış, kendisi Süper Lise mezunu, evci olan erkek öğrenci oldukları görülmüştür.

10. Polis Meslek Yüksekokulunun, Fen Lisesi veya Kolej mezunu öğrenciler tarafından tercih edilmediği görülmüştür.

11. Polis Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin, annelerinin %82.3'ünün, babalarının %48.2'sinin eğitim seviyesi, düşük seviyede olduğu görülmüştür.

12. Aileleri yüksek gelir grubuna ait öğrencilerin, polislik mesleğini tercih etmedikleri görülmüştür.

13. Evcil olmayan öğrencilerin, evcilere göre daha başarılı olduğu görülmektedir.

14. Bu araştırma diğer Polis Meslek Yüksekokullarında da uygulanarak genellemeye gidilebilir.

Sonuç olarak; yaptığımız araştırma da görüleceği üzere; öğrencinin başarısı bir çok faktörün bir araya gelmesine bağlıdır. Bu faktörler; genel olarak, anne-baba eğitim durumu, öğrencilerin gelmiş oldukları bölgedeki eğitim imkanı, cinsiyet farklılığı, ekonomik yapı, evci olup olmama durumudur. Polis Meslek Yüksek Okullarında bu faktörler göz önüne alındığında, öğrencilerin başarı düzeyleri artacaktır.

KAYNAKÇA

ALKAN. C., 'Eğitim Teknolojisi'. 3. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi

Eğitim Fakóltesi Yayınları, 1984

Artuksi Eda; 'Okul Başarısızlığı', Remzi Kitabevi, İstanbul, 2002

Ata Arslan, 'Şengül; Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik', Beyda Ofset , Ankara, 2000

Aydın Ayhan, 'Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi', Tek Ağaç Eylül Yayıncılık, Ankara, 2004

AYHAN. H.. 'Eğitim Bilimine Giriş', 1. Baskı.. İstanbul: Şule Yayınları.1995

Batlaş Acar, 'Ana Baba Okulu', Remzi Kitabevi, İstanbul, 1990

Baumbich Ann C., 'Çocuğunuzla iletişim Kurmanın 365 Yolu' ç.Güliden Bilgili, Rota yay.

Bayraktar Şule, 'Türkiye'de Ortaöğretim Düzeyinde Fen Bilimleri Öğrenci Başarısındaki', Alfa yayınları, , İstanbul, 2003

Bilgiseven Amiran Kurktan, 'Genel Sosyoloji', Beka Yayınları, İstanbul, 2001

Boydak Alp, 'Öğrenme Stilleri', Beyaz Yayınları, İstanbul, 2001

Büyüköztürk Şener, 'İstatistik Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum', İstanbul, 1997

Carrel Alexis, 'Başarının Sırları', ç:Özcan Ünlü, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2003

Celkan Hikmet Yıldırım, 'Eğitim Sosyolojisi' Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1989

Collin Susan Ford, 'Başarının Hazzı' ç:Meabuş, Mopaş Kültür Yayınları, İstanbul, 2003

Çelikkaya Hasan, 'Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi', Alfa Yayınları, 1996

ÇİLENTİ. K. (1998) . 'Eğitim Teknolojisi ve Öğretim', 6. Baskı. Ankara: Kadioğlu Yayınları

Demirel Ö; 'Türkçe Öğretimi', Pegama Yayıncılık, Ankara, 2002

Dinçsoy Ömer, 'Türk Eğitim Sistemi', Türk Demokrasi Vakfı Yayınları, Ankara,1995

Elmacioğlu Tahir, 'Başarıda Aile Faktörü', Hayat Yayınları, İstanbul,1998

Holt John, 'Çocuklar Neden Başarısız Olur', ç:Gürol Koca, Beyaz Yayınları, İstanbul,1998

Kasatura İlkay, 'Okul Başarısından Hayat Başarısına', Altın Kitaplar Yayınları, İstanbul,1991

Küçük Ahmet, 'Öğretim İlke ve Yöntemleri', Nobel Yayınları, , Ankara, 1997

Maraşlı Ahmet, 'Evde Okulda Kalite', Bilge Yayıncılık, İstanbul , 2005

Tezcan Mahmut, 'Eğitim Sosyolojisi', Feryal Yayınları, Ankara, 1995

Titiz M.Tınaz, 'Okulda Yeni Eğitim', Beyaz Yayınları, İstanbul, 2000

Özsoy Osman, 'Etkin Eğitim', Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2002

Uz Alper Numan, 'Edirne Emniyet Müdürlüğü Personelinin İş Yaşamında Stresle Başa Çıkma Yöntemleri(Yıldız Teknik Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul, 2005

Ülgen M.Nazif, 'Eğitimde Yeni Arayışlar', Yeni Ufuklar Yayınları, İstanbul, 1998

Vassaf Belkıs Halim, 'Öğrenme Yetersizliği', Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1993

Vural Birol, 'Aile-Okul Birlikteliği', Hayat Yayınları, İstanbul, 2003

Yavuzer Haluk, 'Çocuk ve Suç' Remzi Kitabevi, İstanbul, 1998

www.egitimbulteni.com. Galip, Yüksel; Öğrencilerin Başarılarını etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler, 20.01 2007

www.egitimportali.com/yazigoster.php yazi_no_pdr

www.ilkogretim-online.org.tr/vo2s0d.pdf, Okul Başarısının Ön Koşulu, Okul Aile Dayanışması

www.kisiselbasari.com/yazilar.asp/okul başarıları

www.psikoloji.gen.tr/mudules.php/name=News-File

www.e-psikoloji.com/mudules.php/name

www.zaman.com.tr/cocugunokulegitimi/artir,farikatemur/04/01/2005

www.ilkogretim.online.org.tr/ilkogretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbirleri İle İlişkisi/Güleç Selma, Alkış Seçil, 2003

www.mynet.com suleone_sitemynet.com.html/okulbasarisi/mutlusultan

www.pmyo.pa.edu.tr (08.06.2006)

www.unesco.org.tr (10.11.2006)

EKLER

EK 1 Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulundan alınan izin belgesi

EK 2 Veri Toplama Formu

EK 3 Devlet Planlama Teşkilatı Bölge Haritası

EK 4 Özgeçmiş

EK 1

T.C.

POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI

İstanbul A.S.Mermerci Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürlüğü

SAYI : B.05.1EGM.0.07.23.04.01-675

25/05/2006

KONU : Tez Çalışması

MÜDÜRIYET MAKAMINA

Yüksekokulumuz Öğrenci İşleri Şube Müdürlüğünde görevli Komiser İsmail ŞAHİN'in Müdüriyet Makamına vermiş olduğu dilekçesinde tez konusu olan "Öğrencilerin başarı değerlendirmesi, polis okulunda bir çalışma" konusu için okulumuz 2. sınıf öğrencilerin not ortalaması ile mezun olduğu okul, anne eğitim durumu, ailenin aylık geliri, cinsiyet durumu, yaşadığı bölge gibi konuları kıyaslayarak değerlendirme yapmak istediğini beyan etmiştir.

Söz konusu tez için 2. sınıf öğrencilerimizin isimlerini kullanmadan sadece gerekli verilerini tez çalışmasında kullanılmasında bir sakınca yok ise'de;

Gereğini tensiplerinize arz ederim.

(İmza)

OLUR

25/05/2006

Üzeyir YILMAZOĞLU
Polis Meslek Yüksek Okulu Müdür V.
2.Sınıf Emniyet Müdürü

EK-2

VERİ TOPLAMA FORMU

ADI SOYADI :

MEZUN OLDUĞU LİSE :

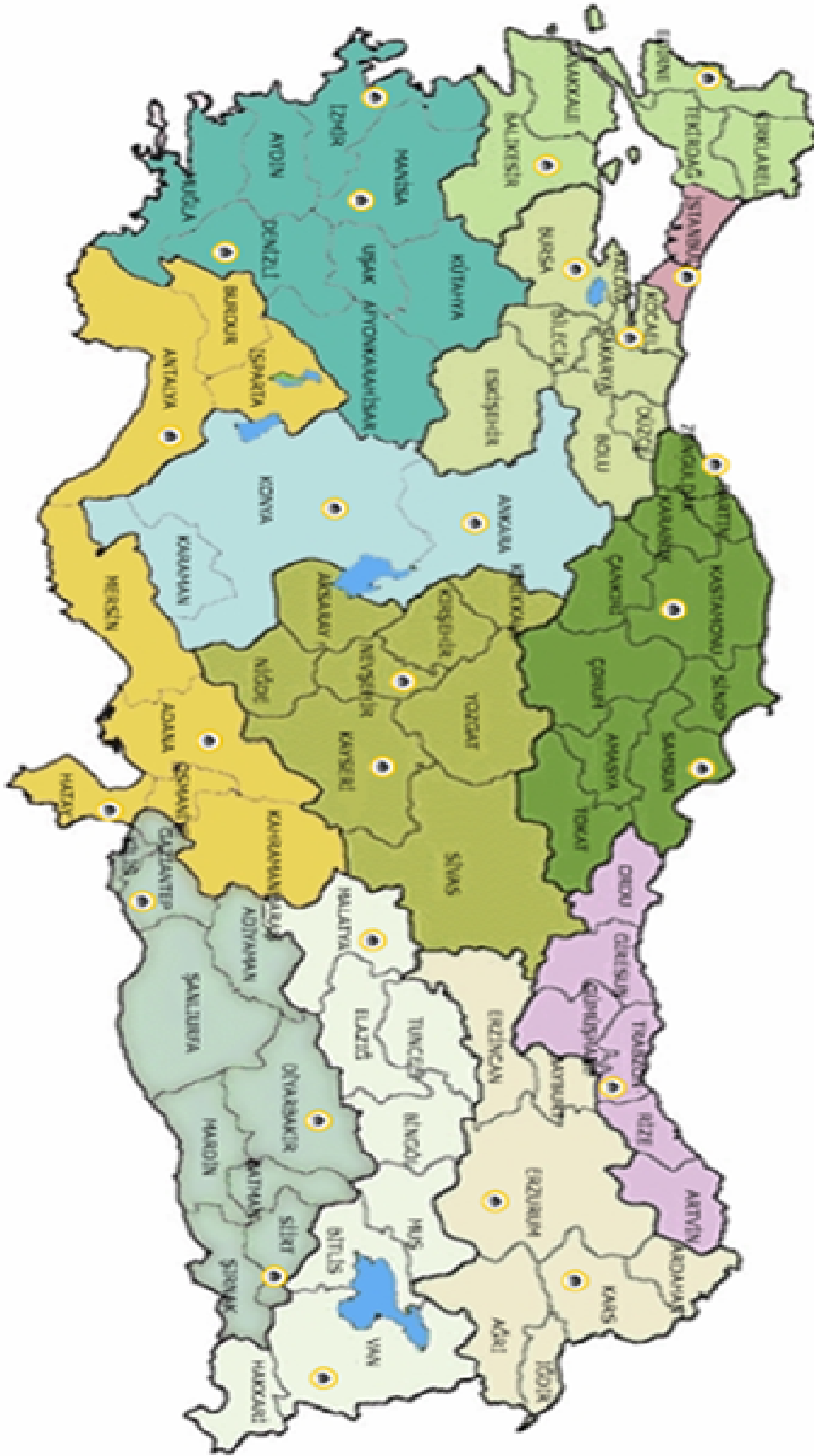
YAŞADIĞI ŞEHİR (İL/İLÇE) :

ANNE EĞİTİM DURUMU :

BABA EĞİTİM DURUMU :

EVCİLİK DURUMU :

AİLENİZİN AYLIK GELİRİ :

DÜZEY 1 (12 Bölge)

EK 4

ÖZGEÇMİŞ

29 Haziran 1976 tarihi, Tokat ili Erbaa ilçesi doğumluyum. İlkokulu Tekirdağ Muratlı ilçesinde, ortaokulu Tekirdağ merkezde tamamladıktan sonra, 1990 yılında İstanbul Polis Kolejine, 1994 yılında Ankara Polis Akademisine başladım ve 1998 yılında Komiser Yardımcısı rütbesiyle, Polis Akademisinden mezun oldum. 2004 yılında Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalında tezli yüksek lisans bölümüne kaydoldum.

Şu anda Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulunda, Başkomiser rütbesi ile görev yapmaktayım.

Özel ilgi alanlarım, Yönetim ve Organizasyon alanında araştırmalar ve İstatistiki programlardır.

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Yüksekokulu tarafından çıkartılan Genç Polis isimli dergide editörlük ve yazı işleri müdürlüğü yaptım.

Yabancı dilim İngilizce olup, evli ve bir çocuk babasıyım.

İsmail ŞAHİN